

SOLI DEO GLORIA

Solas

číslo 6

jar 2010

poznanie Boha

A tak poznajme a žeňme sa
poznať Hospodina

Hozeáš 6:3

*Milí bratia, milé sestry v Kristu!
Milí priatelia!*

Hovoríme o potrebe poznať Boha, ba čo viac: potrebujeme byť Bohom poznaní! (Gal 4:9). Poznať Boha, to nie je len vedomie o Bohu. Poznať Boha znamená niečo viac a niečo hlbšie než len mať informácie o Bohu. Je to osobné stretnutie človeka s Bohom, ktorého dôsledkom je jeho znovuzrodenie a obdržanie večného života (Ján 1:12-13; Ján 3:3; Ján 17:3). Poznať Boha znamená prísť k Bohu, stretnúť sa s ním, dotknúť sa ho, a aby sa on dotkol nás. Poznať Boha znamená získať večný život a stať sa novým stvorením.

Vaša redakcia

Takto hovorí Hospodin: Nech sa nechváli múdry svojou múdrosťou, ani nech sa nechváli udatný muž silnou svojou silou, nech sa nechváli bohatý svojím bohatstvom! Ale týmto nech sa chváli ten, kto sa chváli: že rozumie a zná mňa, že ja som Hospodin, ktorý činím milosť, súd a spravodlivosť na zemi, lebo v tých veciach mám záľubu, hovorí Hospodin.

Jeremiáš 9:23-24

Znám Ťa, slávny Stvoriteľu

Znám Ťa, slávny Spasiteľu, zriem už Tvojej lásky jas,
 blaho vliat si v dušu celú, nežiada si poznať viac!
 Znám Ťa: môj si Vykupiteľ, Priateľ, Pastier, Kňaz i Kráľ,
 v hriechu si ma hynúť videl, život si mi z lásky dal!

Znám Ťa – v srdci planie túžba: vidieť krásnu Tvoju tvár,
 keď aj dušu zvierá túžba, svietiš jej Ty spoza chmár.
 Meno mien znám, v ktorom iste v každom boji zvíťazím,
 znám Ťa, Ježišu môj, Kriste: slávny Víťaz, Boží Syn!

A keď smrť mi oko skalí, nikoho že nespoznám –
 Teba mrak mi nezahalí, splesám: Znám Ťa – nie som sám!
 Rád sa duchom vznesiem v nebe, bo v tom cítim blaha slasť,
 znám Ťa, preto idem k Tebe – kde si Ty, je moja vlasť.

Spevník *Duchovné piesne*, Nitra 1987, pieseň č. 172.

obsah

Znám Ťa, slávny Stvoriteľu	1	Vzkriesený	21
Poznanie Boha	2	Vyvýšený a Oslávený	24
Môj Bože, aký si úžasný!.....	4	Pozor na malú vieru	25
Od viery rodičov k viere detí	9	Ten, čo činí vôľu Božiu, trvá naveky	31
Sedem stránok Božieho otcovstva.....	13	Dôležitosť vykladania Písma	37
Boh s nami.....	17	Kto je taký ako náš Boh?.....	44

Poznanie Boha

O nedlho po tom, ako bola v roku 1636 založená Harvard College (Vysoká škola v Harvarde, USA – poznámka redakcie), predstavitelia tejto školy vydali nasledujúce vyhlásenie: „Nech každý študent je zrozumiteľne a jasne vedený a nábádaný k tomu, aby si dostatočne uvedomil, že hlavným cieľom jeho života a štúdia je poznať Boha a Ježiša Krista..., a kládol tak Pána Ježiša Krista na prvé miesto ako jediný základ všetkého pravého poznania a učenia“. Od tej doby uplynulo už viac ako 350 rokov a aj Harvard, rovnako ako väčšina iných škôl a univerzít, sa prispôsobila neveriacemu (ateistickému) svetu. Ale slová jej prvých predstaviteľov zostávajú doteraz pravdivé a mnoho ľudí stále vidí svoj hlavný životný cieľ v lepšom poznávaní Boha.

James M. Boice: Základy kresťanskej víry, Návrat domů, Praha 1999, str. 11.

Svet, v ktorom žijeme, sa prudko mení. Všetky zmeny, ktoré sa dejú s nami a predovšetkým tie, ktoré sa odohrávajú okolo nás a ktoré nemôžeme ovplyvniť, nás znepokojujú. Ľudia, s ktorými žijeme, nás často priam bolestivo sklamá. Vládnuce politické systémy sú nestabilné a nespoľahlivé. Ak do čohokoľvek, čo je okolo nás, vložíme svoju konečnú dôveru, prináša nám to sklamanie, dezorientáciu a bolesť. Hľadáme pevné miesto, pevný a nemenný základ, na ktorom by sme mohli stáť a znášať všetky búrky a neistoty tohto časného sveta a života.

Potrebuje stabilitu, istotu v živote, lebo zmeny a premeny nás znepokojujú. Nevieme, čo bude nasledovať a sme tým zneistení. Práve v meniacich sa dobách a situáciách potrebujeme niečo, o čo sa môžeme oprieť a na čo sa spoľahnúť. Naliehavo sa pred nami vynára otázka: Kde hľadať pravý zmysel a pevný základ života? Človek sa pýta: Kto som? Prečo som tu? Kam smeruje a ako skončí táto naša pozemská, časná, existencia?

Zbožní ľudia odpovedajú: „Hlavným cieľom života človeka je poznať Boha a večne sa v ňom radovať“. Táto odpoveď však človeka posúva k ďalším otázkam: Ako môžem Boha poznať? Aký je Boh? Čo od nás očakáva a požaduje?

Aj na tieto otázky existuje odpoveď, ale len vďaka tomu, že Boh ľudstvu zjavil sám seba. Preto hľadanie odpovedí spočíva v hľadaní Boha a v jeho poznávaní: V poznávaní jeho osoby a charakteru, v poznávaní toho, kým on je.

Máme nedostatok poznania. Denne sa presvedčame o tejto pravde, ak sme ochotní priznať si realitu svojho života. Zo všetkého toho, čo môžeme v tomto živote zakúsiť, vychádza, že jediným pevným a nemenným základom pre nás je Boh sám a to, čo on o sebe zjavil. Akékoľvek pravé poznanie začína duchovným poznaním, poznaním Boha, ktoré môžeme nájsť v zjavení Boha samého seba v Písme, v prírode, v našom svedomí, v histórii ľudstva, v spoločnosti veriacich v neho a predovšetkým v Ježišovi Kristovi a Jeho živote a spasiteľnom diele.

Žijeme vo vysoko technicky, technologicky a informačne rozvinutej, vyspelejšej spoločnosti. Máme viac civilizačných informácií než generácie pred nami. Ale chýba nám, generačne, ľudstvu ako celku, poznanie, ktoré by jednotlivé čiastkové vedomosti zjednocovalo a upevňovalo do jednotného a jedného celku a dávalo by všetkému zmysel.

Východiskom zo všetkého tohto chaosu a neistoty je cesta, ktorá vedie k poznaniu Boha. Začiatkom tejto cesty je presvedčenie, že existuje Boh, ktorý všetko stvoril, udržuje a dáva všetkému bytiu zmysel. A ešte nad to nadovšetko, dáva sa nám ľuďom, svojmu stvorenstvu, spoznať a poznávať. To je potešujúce a povzbudzujúce a preto k tomuto môžeme hneď pripojiť tvrdenie: „Boh nás miluje! Boh nás stále miluje!“

Ba čo viac! Toto v sebe zahŕňa aj to, že človek môže mať so svojím Stvoriteľom osobný vzťah. Boh to umožňuje, dovoľuje a očakáva. Potešujúce a upokojujúce je toto konštatovanie ďalej v tom, že ide o poznanie najvyššej a osobnej bytosti. A navyiac, ako svedčia všetci tí, ktorí k takémuto osobnému poznaniu Boha prišli, toto osobné poznanie Boha vedie k zmene osobnosti človeka, k zmene charakteru, alebo, ako hovorí Písmo, k novému, duchovnému zrodu.

Hovoríme o poznání Boha. Hovoríme, že Boha je možné poznať, lebo on sám si praje, aby sme ho poznali. Čo však výraz „poznať Boha“ v sebe zahŕňa? Čo máme na mysli, keď hovoríme o *poznání Boha*?

Slovo *poznať* nie je pre nás neznámym pojmom. Bežne mu však prikladáme iný význam a obsah, ako ten, ktorý mu dáva Biblia. Bežne pod slovom po-

znať rozumieme, že sme o niekom alebo niečom už počuli. Poznáme svojich susedov, vieme, ako sa volajú, koľko majú rokov, kde pracujú alebo nepracujú, a preto hovoríme, že ich poznáme.

Inokedy hovoríme, že vieme o niekom alebo niečom na základe informácií získaných v škole, z tlače alebo iných médií. Zo zemepisu vieme, že hlavné mesto USA je Washington, hoci sme tam nikdy neboli, že prezidentom USA v súčasnosti je Barak Obama, hoci sme si s ním nikdy nepodali ruku. Vieme to, lebo nám povedali, že je to tak, alebo nás to naučili.

Nikdy sme svojimi očami nevideli odvrátenú stranu Mesiaca, ale ukázali nám jej fotografiu, a tak vieme, ako vypadá – a my sme presvedčení, že je to tak. To je sprostredkované, ale nie priame alebo osobné poznanie. Hovoríme, že poznáme, lebo vieme – vieme niečo. Hovoríme, že poznáme svojich susedov, lebo niečo o nich vieme, aj keď nevieme, ako v skutočnosti zmyšľajú alebo cítia, čím a akými starosťami prechádzajú.

O niečom hovoríme, že to poznáme, lebo máme s tým nejakú skúsenosť. Boli sme na výlete v nejakom meste alebo pohorí a hovoríme, že to tam poznáme, aj keď tentokrát vieme len to, čo sme svojimi očami na nejaký čas zhladli. Hovoríme, že poznáme nejaké morské pobrežie alebo letovisko, lebo sme tam pobudli týždeň a možno aj desať dní. To je poznanie pomocou skúseností.

Pochopili sme niečo z toho, ako funguje vesmír. Vieme, že Mesiac obieha okolo Zeme a Zem okolo Slnka. Vieme, prečo je možné úplné zatmenie Slnka a ako sa to udeje. Aj keď pochopíme a prijmemo, že všetko, čo vidíme okolo

seba, nevzniklo samo od seba, ale všetko toto vzniklo mocným slovom Stvoriteľa, ešte to neznamená, že Stvoriteľa osobne poznáme.

Nepopierame a nespochybňujeme hodnotu skúsenosti a poznanie prostredníctvom skúsenosti, ktoré je oveľa hodnotnejšie ako poznanie z počutia alebo len ako púha informácia, ale ešte stále to nie je to poznanie, ktoré Biblia označuje ako pravé poznanie Boha.

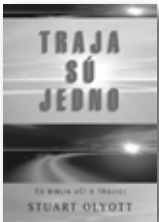
Všetky spomenuté „druhy poznania“ nás privádzajú k poznaniu Boha, ale poznanie Boha nikdy nie je „poznanie Boha osamotene“, ale vždy je to poznanie Boha vo vzťahu k nám. Boha poznávame vo vzťahu k sebe, vo vzťahu k našej potrebe záchrany z hriechov, osamelosti a duchovnej núdze. Boha poznávame vo vzťahu a v potrebe byť milovaní a napl-

není, vo vzťahu a v potrebe odpustenia, ospravedlnenia a prijatia. Poznávame ho v potrebe byť s takouto bytosťou, aj keď si často neuvedomujeme, že bytosť, ktorú hľadáme a ktorú potrebujeme, je práve ten, ktorý nás stvoril, Boh, ktorý nás stále miluje v Ježišovi Kristovi, v ktorom sa nám aj v plnosti zjavil. Poznanie Boha je možné a uskutočňuje sa hlavne preto, že on sám hľadá svoje stratené a zatúlané stvorenia a dáva sa nám poznať.

„...on sám (Boh) dáva všetkému život a dych a všetko a učinil z jednej krvi všetok národ ľudí, aby bývali na celej tvári zeme, určiac vopred odriadené časy a medze ich bývania, aby hľadali Pána, ak by ho snád' len nejako nahmatali a našli, hoci nie je ďaleko od niktorého z nás“ (Skutky 17:25-27).

Redakcia

Môj Bože, aký si úžasný!

Boh je. To nie je niečo, čo sa dá dokázať. Ani nie je potrebné dokázať to. Človek má v sebe zabudované vedomie Boha. Je to niečo, čo človek vie vo svojom srdci, niečo, čo pozostalo z čias, keď človek chodil s Bohom a poslúchal jeho zákon. Človek má ešte stále zmysel pre tento zákon, čo je zjavné z jeho zmyslu pre dobro a zlo. A navyše je tu nad nami obloha a vôkol nás tvorstvo, ktoré svedčia o Božej večnej moci a jeho božstve.

Ak sa obrátíme na Bibliu, potom sa môžeme dozvedieť o Bohu oveľa viac, než len to, že existuje. V Biblii Boh zjavil ľudskému pokoleniu všetko, čo o ňom potrebujeme vedieť, a všetko, čo od nás požaduje. Všetky knihy Biblie majú svoj pôvod v Bohu. Pisatelia, ľudia, boli „nesení“ Svätým Duchom takým spôsobom, že napísali presne to, čo Boh plánoval napísať. Slová, ktoré na-

písali, sú slovami, ktoré Boh chcel, aby boli zapísané. To, že slová pisateľov sú Božími slovami, nijako nevyklučuje to, že pisatelia pri písaní použili vlastné nadanie a vlastnú osobnosť. Biblia nie je ľudským slovom, ale Božím slovom. To znamená, že nemusíme sedieť a dumať nad tým, aký je Boh. Nemusíme si nič domýšľať. On nám v Písme ukázal samého seba.

Duch

Boh nám hovorí, že je Duch (Ján 4:24). Na rozdiel od nás nemá telo. Je neviditeľný – nikto ho nikdy nevidel, ani ho nemôže vidieť (1. Timoteovi 6:15-16). Nie je možné vnímať ho zmyslami, odvážiť ho, či ho pomerat'. Pravdou je, že niekedy čítame o jeho očiach, jeho ušiach, jeho ústach, a tak ďalej. Avšak to je len spôsob, ako Boh umožnil našim úbohým mysliam pochopiť, že vidí všetky veci, počuje modlitby svojho ľudu a dáva sa poznať. Boha si nemožno predstaviť, vyobraziť ani nijako inak stvárniť a on sám nám zakazuje, aby sme sa pokúšali nejako ho zobrazit' (Exodus 20:4).

Pritom si musíme uvedomiť, že Boh je osobný Duch. Inými slovami, nesieme si o ňom myslieť, že je *Niečím*, čo nedokážeme opísať. Musíme o ňom zmýšľať ako o *Niekom*. Má mená. Najznámejším z nich je „Jehova“ alebo „Hospodin“. Toto meno je verziou hebrejského mena „Jahve“, ktoré sa v slovenských bibliách obyčajne prekladá ako „Hospodin“. Boh s ľuďmi komunikuje. Viacerí ľudia sa stali známymi ako Boží „priatelia“ (Exodus 33:11; Jakubov 2:23). Od úplne prvej strany Biblie čítame, že Boh hovorí, a takto to pokračuje až po poslednú stranu. Znova a znova sa učíme, že je možné Boha *poznať*. Nebolo by to možné, ak by bol Boh iba silou alebo pôsobením, ktoré by sme nedokázali popísať.

Veľmi veľký

Pretože Boh je Duch, nie je v ničom nijako obmedzený a neexistuje žiadna osoba alebo vec, ktorá by sa mu podobala alebo sa k nemu dala prirovnať (Izaiáš 40:18).

Čo sa týka priestoru, je všade (1. Kráľov 8:27; Žalm 139:7-10). „*Či azda ja nevyplňujem nebies i zeme?, hovorí Hospodin*“ (Jeremiáš 23:24). Boh sa nachádza na všetkých miestach v každom časovom okamihu a neexistuje miesto, kde by nebol prítomný. Nemôžeme rozmyšľať tak, že na nejakom konkrétnom mieste vo vesmíre nájdeme len *časť* Boha. Nachádza sa tam *celý* Boh. Je tam prítomný v celej svojej majestátnosti a sláve a v úplnosti svojej existencie. Toto platí o všetkých miestach v každom čase. Ako je to možné? Naše smrteľné mysle to nedokážu pochopiť. Konečný (v čase a priestore obmedzený) človek nedokáže pochopiť nekonečnosť. Ostáva nám len veriť tomu, čo nám Boh o sebe zjavil, čo o sebe prehlásil, a pokloniť sa v zbožnom úžase.

Čo sa týka času, Boh je večný (Izaiáš 40:28; Habakuk 1:12). „*Od veku na vek si ty silný Boh!*“ (Žalm 90:2). Iba on sám je nesmrteľný; nesmrteľnosť má sám v sebe a zo seba (1. Timoteovi 6:16). Obýva večnosť a jeho rokom niet konca (Izaiáš 57:15; Židom 1:11-12). Aj toto je mimo nášho chápania. Všetko má svoj počiatok v ňom, ale on sám nemá počiatok. On je, vždy bol a vždy bude. To je to, čo vyjadruje starobyľý výrok: „svet bez konca“, ktorý sa často používa na niektorých bohoslužbách. V Bohu niet nijakej zmeny: nikdy v ňom neexistovala žiadna zmena ani nikdy nebude, pretože zostáva stále ten istý (Malachiáš 3:6; Jakubov 1:17). Všetky veci sú závislé na ňom, ale jeho vlastná existencia nezávisí od ničoho a nikoho iného než neho samotného. On je prameňom svojej vlastnej existencie. Preto jedným z jeho mien je „*Živý Boh*“

(Zjavenie 7:2). Toto je aj dôvod, prečo Mojžišovi oznámil svoje meno ako „*Som, ktorý som*“ (Exodus 3:14).

Čo sa týka poznania, Boh vie a pozná všetko (Žalm 139:2-5; 1. Jánov 3:20). Jeho poznanie je nekonečné, „*jeho rozumnosti nieto počtu*“ (Žalm 147:5). My sa musíme učiť krok za krokom a naše poznanie je vždy malé. Čo sa týka Boha, pri ňom sa nedá hovoriť o učení sa. On vždy pozná všetko tak, ako to v skutočnosti je. Jeho poznanie a rozumnosť nemá hraníc. Pre nás zostáva tajomstvom, ako to tak môže byť. Pre Boha však nič nie je tajomstvom. Neexistuje nič, čomu by nerozumel v plnosti. Neexistuje nič, o čom by nevedel, čo by zanedbal; nič, v čom by si bol neistý. To samozrejme znamená, že ho nemožno podviesť ani oklamať.

Čo sa týka moci, učiní čokoľvek, čo sa mu zapáči (Žalm 135:6; Daniel 4:34). „*Náš Boh činí všetko, čo chce*“ (Žalm 115:3). O tom, čo sa mu ľúbi urobiť, rozhoduje vo svojej vlastnej prirodzenosti. Pretože je svätý, nikdy sa nemôže rozhodnúť odchyliť sa od toho, čo je čisté a správne. Pretože je dokonalý v každom ohľade, nikdy sa nemôže rozhodnúť zmeniť sa. Akákoľvek zmena by bola zmenou k lepšiemu alebo k horšiemu. Ak by sa zmenil k lepšiemu, znamenalo by to, že ešte nebol dokonalý. Ak by sa zmenil k horšiemu, stal by sa menej dokonalým. Pravdou je, že Boh sa niekedy rozhodne zmeniť spôsob, akým zaobchádza s ľuďmi, ale to je preto, že zmena nastala na strane ľudí, a nie preto, že by zmena nastala v ňom. Každá jedna vec, ktorú si zaumieni vykonať, sa stane (Izaiáš 46:10). Pretože len on sám je Boh a všetky ostatné bytosti sú jeho

stvorením, nie je možné odolať jeho vôli (Rímskym 9:19; Daniel 4:34). Všetko v tomto vesmíre, nech je to akákoľvek drobnosť, slúži jeho zámeru. Každá vec, aj tá najmenšia, naplní účel, ktorý Boh pre ňu určil a naplánoval (Efezským 1:11).

Jedinečný

To, o čom sme doposiaľ hovorili, nám prezrádza, aký je Boh sám v sebe. Avšak nestačí povedať, že Boh je osobný Duch, ktorý je všade, ktorý je večný, vševediaci a všemocný. Aký je tento Boh? Čo za Boha je tento Boh?

Je svätý. „*Boh je svetlo, a niet v ňom nijakej tmy*“ (1. Jánov 1:5). Jeho charakter je dokonalý. Je čistý a úplne slobodný od zlých a nečestných motívov, myšlienok, slov a činov. Je však veľmi ťažké vysvetliť presne to, čím svätosť je. Nebeské bytosti obklopujúce Boží trón sú úplne slobodné od akejkoľvek nečistoty, a predsa sa nedokážu pozeráť na Božiu majestátnosť. Navzájom na seba volajú v neustávajúcom úžase: „*Svätý, svätý, svätý Hospodin Zástupov...*“ (Izaiáš 6:3). Niet divu, že Boh je opísaný ako „*veličenstvený v svätosti*“ (Exodus 15:11). Je to svätosť, ktorá ho vyčleňuje a činí jedinečným ako toho, kto je úplne odlišný od všetkých stvorených bytostí, ktoré učinil (Žalm 99:3; Izaiáš 40:25). Ako sa môže človek priblížiť k takémuto Bohu? (Žalm 24:3.) Je „*pričistých očí*“, než aby hľadel na zlé, a nemôže sa dívať na trápenie (Habakuk 1:13).

Je spravodlivý. „*Hospodin je spravodlivý vo všetkých svojich cestách*“ (Žalm 145:17) a v tom sa nikdy nemení (Sofoniáš 3:5). Jeho vláda nad tvorstvom je pevne založená na dvoch pilieroch

– pilieroch spravodlivosti a súdu (Žalm 97:2). Vždy činí to, čo je správne a spravodlivé. Každý výrok, ktorý vynesie, je oprávnený, a nie je možné vyčítať mu žiaden súd či Boží trest, pretože je neoblomne a neomylnne spravodlivý (Genezis 18:25; Žalm 51:4). Aké upokojujúce je to, že práve on a len on sám bude súdiť svet. Posledný súd bude spravodlivý. Na tom súde sa nestane žiadna chyba. Nikto od Boha nedostane ani viac, ani menej, než si zaslúži (Žalm 96:13).

Je milujúci. „Boh je láska“ (1. Jánov 4:8, 16). On je „Hospodin, silný Boh lútostivý a milosrdný, dlho zhovievajúci a veľký čo do milosti a pravdy“ (Exodus 34:6); Boh „milosti a milosrdenstva“ (Žalm 51:3); „zhovievajúci a veľký čo do milosti“ (Joel 2:13; Jonáš 4:2); ktorý „má záľubu v milosti“ (Micheáš 7:18). Aké je to úchvatné! Svätý Boh, ktorý je nekompromisne spravodlivý, je láska. Jeho spravodlivosť požadovala moje potrestanie a táto požiadavka bola uspokojená, keď nevinný Zástupca zomrel namiesto mňa (1. Petrov 3:18). Jeho láska plánovala moje spasenie, a preto poslal Spasiteľa na smrť (1. Jánov 4:10). Láska a spravodlivosť nie sú protiklady. V Bohu sa nachádza oboje. Ako lásku, tak aj spravodlivosť nachádzame v Bohom čine na kríži.

Je dobrý. „Hospodin je dobrý ku všetkým“ (Žalm 145:9). „Ty si dobrý a činíš dobre“ (Žalm 119:68). Človek vo svojej prirodzenosti dáva prednosť tomu, aby na Boha nemyslel, aby si zvolil svoju vlastnú cestu. Človek sa vzpiera myšlienke, že Boh by mal mať vládu nad ľudským životom, a preto si radšej volí uctievanie niečoho, čo si sám vyberie. A predsa je Boh každý

deň dobrý k takýmto ľuďom, ktorí sú vskutku jeho nepriateľmi, a činí im dobre. „Hoci aj nenechal seba bez svedectva činiac dobre, dávajúc nám dažde z neba a úrodné časy, naplňujúc nás pokrmom a naše srdcia veselostou“ (Skutky 14:17). Dozrievanie úrody, obživa pre zvieratá a všetko ostatné dobro v tomto vesmíre pochádza od neho (Žalm 85:13; 104:24-31; Jakubov 1:17). Avšak najväčší dôkaz jeho dobroty môžeme vidieť v tom, ako zaobchádza s tými svojimi nepriateľmi, ktorí sa vzdali svojho postoja nenávisť a obrátili sa k nemu s prosbou o odpustenie a milosť. „Lebo ty, Pane, si dobrotivý a hotový odpustiť a máš mnoho milosti pre všetkých, ktorí volajú na teba“ (Žalm 86:5).

Je múdry. „Nech je meno Božie požehnané od veku až na veky, lebo jeho je múdrosť a sila“ (Daniel 2:20). Keď vidíme krásu a harmóniu Božieho stvorenstva a zložitost dizajnu aj toho najmenšieho tvora, cítime potrebu povedať: „Aké mnohé a veľké sú tvoje skutky, Hospodine! Všetky si múdre učinil! Zem je plná tvojho imania“ (Žalm 104:24). Zručnosti a schopnosti, ktoré ľudia uplatňujú a rozvíjajú, samotná existencia poznania a chápania ľudí, to, že všetko, čo sa deje, a spôsob, akým sa to deje, uskutočňuje Božie ciele, plány a jeho preduloženie – to všetko je výsledkom Božej múdrosti (Izaiáš 28:23-29, 31:2; Daniel 2:21). Jeho múdrosť a rozumnosť sú nekonečné a úplne mimo našej moci preskúmať ich a porozumieť im. „Ó, hlbino bohatstva a múdrosti a známosti Božej! Aké nevyspytatelné sú jeho súdy a nevystihnuteľné jeho cesty! Lebo kto poznal myseľ Pánovu? Alebo kto kedy bol jeho radcom, aby sa bol s ním radil?“

Alebo kto mu dal prv niečo, aby mu to bolo odplatené? Lebo z neho, skrze neho a pre neho je všetko, Jemu sláva na veky. Ameň.“ (Rímskym 11:33-36).

Nepochopiteľný

Vidíme, že to, čo Boh o sebe hovorí, je dostatočne zrozumiteľné. Všetko je však príliš úžasné, než aby to ľudská myseľ mohla pochopiť. Nedokážeme tomu porozumieť, pretože jeho myšlienky a cesty sú tak veľmi vysoko nad našimi (Izaiáš 55:8-9). Dokážeme pochopiť, čo je pravda, ale nedokážeme vysvetliť, ako to tak môže byť. Naše mysle sú príliš ohraničené. Len Boh chápe Boha. Dokáže niektorý človek vysvetliť, ako je to možné, že Boh existuje ako osobná bytosť a nemá telo? Dokážeme pochopiť, ako sa môže v každom čase nachádzať celý Boh všade? Rozumieme naozaj tomu, že Boh nemá počiatok, a že sa nijako nemení? Nie je to tak, že naše

mysle sú zmätené, keď sa pokúšame rozmýšľať o tom, že Boh je vševediaci? Ako môže činiť všetko, čo sa mu zalúbi, bez toho, aby bol sebecký? Ako môže byť súčasne dokonale svätý, spravodlivý, milujúci, dobrý a múdry?

Nie je možné odpovedať na žiadnu z otázok o Bohu, ktorá obsahuje slová „ako je to možné“. Naše smrteľné mysle sú na to prislabé. Avšak otázky obsahujúce slovíčko „ako to je“, môžu byť zodpovedané priamo a jasne, pretože Boh v Písme zjavil odpovede na ne. Sme schopní študovať a sme schopní tvrdiť to, čo povedal Boh. Sme schopní povedať, aká je pravda. Ale nie sme schopní vysvetliť, ako to tak môže byť. Sme premožení tým, čo sa učíme. Čím viacej o tom uvažujeme, tým viac si uvedomujeme, že neexistuje žiadna iná vhodná reakcia na to, čo čítame, okrem jednej – a síce stať sa úctivým uctievačom.

Redakčne skrátená prvá kapitola knihy Stuart Olyott „Traja sú jedno“ (podtitul: Čo Biblia učí o Trojici), vydavateľstvo Ordo salutis, Bratislava 2004, www.ordo.sk. Publikované s láskavým súhlasom vydavateľstva.

Od viery rodičov k viere detí

... keď ležal Samuel v chráme Hospodinovom, kde bola truhla Božia, že zavolal Hospodin na Samuela, ktorý odpovedal: Tu som.

1. Samuelova 3:3-4

Prečo niektorí ľudia veria a iní nie? Vari existujú vrodené predpoklady pre vieru, ktoré niektorí majú a iní nie? A ako sa dostávajú k viere tí, ktorí veria? Svedectvá mnohých by asi začali takto: *Narodil som sa vo veriacej rodine.* Takto by asi začal svoje svedectvo i Samuel, ktorého príbeh opisuje 1. kniha Samuelova. Samuel je dieťa veriacich rodičov. Ale nás zaujíma, ako vyzerá cesta od viery rodičov k viere detí. A práve to si môžeme ilustrovať na postave Samuela. Najprv si povieme, čo Samuel mal. Potom si povieme, čo Samuel nemal, čo mu chýbalo. A nakoniec si ukážeme, ako to získal.

Čo Samuel mal

Samuel mal veriacich rodičov. Biblia nám ich trochu bližšie predstavuje v 1. kapitole 1. Samuelovej. Otec sa volá Elkána a matka Anna. U otca vyniká jeho vernosť, s ktorou vodieval svoju rodinu na bohoslužby do chrámu. To je úloha hlavy rodiny. Zlyhať v tomto znamená zlyhať v tom podstatnom. Znamená to ukrátiť svoje deti o niečo, čo má nesmiernu hodnotu.

V prípade matky zas vyniká jej modlitebný život. Anna je modlitebníčka. Nakoniec i Samuel bol ovocím jej modlitebného zápasu. V našich spoločenstvách tiež sedávajú matky, ktoré vedú modlitebný zápas za svoje deti, nie tie

nenarodené, ale už tie narodené. Príklad Anny môže byť veľkým povzbudením aj pre ne. Keď Samuel bol dieťa vypočutých modlitieb, môže to platiť aj o ich, aj o vašich deťoch.

Takto teda vyzerá v skratke duchovný profil Samuelových rodičov. Narodiť sa ako dieťa veriacich rodičov je nesmierna výsada. Ja som rozmýšľal, ako by sa vyvíjal môj život, keby som sa bol narodil v inej rodine. O tom by sa dalo veľa špekulovať. Ale dve veci som si jasne a hlboko uvedomil. Vďaka tomu, že som sa narodil ako dieťa kresťanských rodičov, som bol mnohých vecí ušetrený a uchránený. Na druhej strane som bol mnohými vecami nesmierne obohatený. Veď čo má najväčší vplyv na život a vývoj dieťaťa? Je to práve vlastný život jeho rodičov. Pre dieťa nie je natoľko dôležité, akí sú jeho rodičia ako otec a matka, ale akí sú ako muž a žena, manžel a manželka. Manželský vzťah rodičov má na formovanie dieťaťa veľký vplyv, keď vidí svojho otca a svoju matku, ako sa správajú voči sebe. Keď vidí, čo má pre jeho rodičov najväčšiu hodnotu. Pre čo bije ich srdce? Čomu žijú, za akými hodnotami idú? Najväčším obohatením dieťaťa je vlastný život viery jeho rodičov.

Keď počujem, v akých pomeroch vyrastajú niektoré deti neveriacich rodičov, tak znova a znova ďakujem Bohu za to, že som bol mnohého ušetrený.

A že som bol toľkým obohatený. Áno, my si nemôžeme vybrať. Nemôžeme si vybrať svojich rodičov. Nemôžeme si vybrať, kde sa narodíme. Ale vy, ktorí ste sa narodili vo veriacej rodine, ďakujte za to Bohu. Ani netušíte, koľko ste v tom dostali.

To druhé, čo Samuel mal, bola náboženská výchova. V izraelských rodinách šlo o to, aby sa zabezpečil prenos duchovných hodnôt z jednej generácie na druhú. Prenos duchovných hodnôt z generácie otcov na generáciu synov. A pri tomto prenose ústrednú úlohu zohrávalo Božie slovo, ktoré otcovia mali svojim deťom zvestovať a pripomínať Božie skutky, Božie vykúpenie v minulosti. Určite tam nechýbala ani modlitba a spev, pretože to sú tri základné zložky duchovnej výchovy: Božie slovo, modlitba a spev. A to sú tie tri zložky, ktoré by nemali chýbať ani v našich rodinách. Ale kto vie, či nechýbajú! Nevie, v koľkých rodinách sa ešte spieva. Nevie, v koľkých rodinách sa ešte otvára Božie slovo pri rodinných pobožnostiach. Nevie, v koľkých rodinách sa celé rodiny modlia spolu, rodičia s deťmi.

Dnes je rozšírený jav, že rodičia prenechávajú duchovnú výchovu svojich detí na cirkev, na nedelňú besiedku, na učiteľov detskej besiedky. Ale nedelňá besiedka, dorast či mládež sa nikdy nesmú stať náhradou za duchovnú výchovu v rodine. To je len doplnenie. Ak sa to stane náhradou, tak je to málo. Túto výsadu nakoniec pripomína Pavol mladému Timoteovi, keď mu píše, že od detstva pozná Písma. Jednoducho spoznávanie Božieho slova doma v rodine má pre formovanie života dieťaťa nesmierny význam.

To tretie, čo Samuel mal, bolo cirkevné spoločenstvo. Môžeme povedať, že on doslova vyrastal v zhromaždení. Ved' po niekoľkých rokoch ho matka odvieďa do chrámu a tam ho nechala ako učňa pri kňazovi Élim. A toto muselo mať nesmierny vplyv na Samuela, pretože v chráme spoznal úplne nový rozmer duchovného života. V rodine bol totiž svedkom viery jednotlivcov, svojho otca a svojej matky. Ale v chráme bol svedkom viery Božieho ľudu. Tam bol svedkom toho, že je tu spoločenstvo, ktoré oslavuje Boha, slúži Bohu, modlí sa k Bohu, spieva Bohu, obetuje Bohu. Samuel žije v spoločenstve, kde najdôležitejší je Ten, ktorého nevidieť. A všetci tam hovoria o tom, ktorého nevidieť. Všetci oslavujú toho, ktorého nevidieť. Najdôležitejší je Ten neviditeľný a predsa stále prítomný Boh. Samuel vyrastal v spoločenstve Božieho ľudu, v ktorom bolo všetko zamerané na Boha. A toto je ďalšia nesmierna výsada detí veriacich rodičov, keď môžu rásť aj v prostredí Božieho ľudu a byť vystavené vplyvu tohto spoločenstva na bohoslužbách.

To je teda to, čo Samuel mal. Mal tri veľké výsady.

Čo Samuel nemal

Napriek veľkým duchovným výsadam to najdôležitejšie Samuelovi stále chýbalo. To je vyjadrené slovami siedmeho verša: „Samuel ešte nepoznal Hospodina, ani mu nebolo zjavené slovo Hospodinovo“. Inými slovami povedané Samuel ešte nemal osobné poznanie Boha. Nemal osobný vzťah s Bohom. Jemu chýba osobná viera. Ale akú vieru mal dovedy? Takú, akú majú deti

veriacich rodičov. On mal vieru svojich rodičov. To nebola jeho osobná viera. To bola viera jeho rodičov. On veril, lebo verili jeho rodičia. On veril, lebo verilo celé to spoločenstvo okolo neho, aj Éli aj všetci ostatní. To je viera, s ktorou rastú deti veriacich rodičov. A čím sa vyznačuje táto viera? Môže byť úprimná, ale nie je osobná. To je len naučená, len prebraná viera od rodičov. Veď malé dieťa verí všetkému, čo mu rodič povie. A keď vyrastá v rodine veriacich rodičov, tak potom verí tomu, čomu veria jeho rodičia. Ale len do určitého času. Čo sa neskôr s takou vierou stane?

Sú len dve možnosti, čo sa môže stať s naučenou vierou. Buď bude neskôr nahradená osobnou vierou, alebo vydrží len do puberty. A vtedy dieťa opustí vieru svojich rodičov. To sú jediné dve možnosti, ktoré môžu nastať. To, čo platilo o Samuelovi, platí o každom dieťati veriacich rodičov. Verí naučenou vierou, vierou svojich rodičov, ale nie vlastnou vierou, lebo ešte nepozná Boha z vlastnej skúsenosti. Ani najlepších rodičia, ani najlepšia výchova, ani najlepší zbor z nás kresťanov neurobí, lebo kresťanom sa človek ani nerodí, ani sa ním nestáva náboženskou výchovou, ani chodením do zhromaždenia. Všetky tieto výsady sú dôležité, ale dajú len jedno: môžu sprostredkovať poznanie o Bohu, ale nedajú osobné poznanie Boha. Môžeme veľa vedieť o Bohu a pritom stále nepoznať Boha. A toto hrozí deťom, ktoré sa narodili a vyrástli vo veriacich rodinách. Vedia o Bohu z rodiny, z besiedky, z dorastu, z mládeže, ale nakoniec vedomosti o Bohu sa pre ne môžu stať náhradou za osobný vzťah s Bohom. Majú veľké poznanie o Bohu,

ale nemajú osobné poznanie Boha. Toto je to, čo ani Samuel nemal. A čo nemá veľa detí veriacich rodičov.

Tu si môžeme položiť jednu zaujímavú otázku. Kto má vlastne bližšie k Bohu? Dieťa veriacich rodičov, alebo dieťa neveriacich rodičov? Asi by sme boli v pokušení povedať, že predsa len to dieťa veriacich rodičov. Bližšie k Bohu má predsa ten, kto vie viac o Bohu. A predsa platí, že k Bohu má každý rovnako blízko i rovnako ďaleko. Spomeňme si na Pána Ježiša. Narodil sa v Betleheme, ale potom žil a rástol až do tridsiateho roku svojho života v Nazarete. A počas svojho verejného pôsobenia sa vrátil do mesta, kde vyrástol, aby tam kázal. A čo urobili obyvatelia Nazareta? Odmietli Ho. Prečo? Pretože ho príliš dobre poznali. Však toto je ten syn tesára, ktorý tu rástol medzi nami. Poznáme jeho rodičov i jeho súrodencov. Však to je náš bývalý sused! Stáli príliš blízko Ježišovi, aby ho vedeli oceniť a videli jeho skutočnú veľkosť. Familiárnosť ich viedla k pohrdnutiu Ježišom. To je častý problém detí, ktoré rastú v cirkevnom prostredí, že stoja príliš blízko. Všetko vedia, všetko počuli, všetko im je známe. Počuli to od malička, od narodenia, a táto prílišná blízkosť, prílišná známosť im niekedy stojí v ceste osobného prijatia Ježiša Krista. Nielen prílišná vzdialenosť, keď je človek príliš ďaleko od Boha, ale aj prílišná blízkosť, keď je človeku všetko príliš známe, môže byť rovnako veľkou prekážkou k osobnému stretnutiu sa s Bohom. Potom neraz dôjde k tomu, že cesta k Bohu vedie najprv k ceste od Boha. Že na to, aby som sa mohol

s Bohom stretnúť, musím sa Bohu najprv vzdialiť. Že na to, aby som si vážil to, čo mám, musím to najprv stratiť.

Takže to je to, čo Samuelovi chýbalo. Chýbalo mu osobné stretnutie s Bohom a osobné poznanie Boha. Všetko, čo doteraz mal, mu bolo len sprostredkované inými.

Ako to Samuel získal

Ako môže dieťa a vôbec ktokoľvek získať poznanie Boha, nadviazať osobný vzťah s Bohom? Ak chcem niekoho osobne poznať, musím sa s ním osobne stretnúť. A to isté platí o Bohu. Ale ako sa dá s Bohom osobne stretnúť? Môžeme vidieť Boha? Nemôžeme. Ako sa teda môžeme s Ním stretnúť? To nám ukazuje tento príbeh, ktorý hovorí, že osobné poznanie Boha sa vždy rodí len z osobného stretnutia s Bohom. Ale ako dochádza k stretnutiu s Bohom? Niekoľkokrát čítame v 3. kapitole, že Hospodin zavolať na Samuela. Opakovane. Znova a znova. Nie je to Samuel, ktorý volá na Boha. Je to Boh, ktorý volá na Samuela. K stretnutiu človeka s Bohom dochádza vždy vďaka Bohu, nie vďaka človeku. Stretnutie človeka s Bohom vždy predchádza Božia iniciatíva a nie ľudská iniciatíva.

Ďalej vidíme, že Boh volá na Samuela celkovo štyrikrát. Trikrát Samuel nerozumie, že ide o Boha. Myslí si, že je to hlas človeka, kňaza Éliho. Ale Boh sa nedá odradiť ani po troch nepochopených pokusoch. Boh trpezlivo volá ďalej. A nakoniec ten staručký Éli pochopí, že to Hospodin volá chlapca. A tu sa prejaví pastierska múdrosť tohto Božieho služobníka. On nechce stáť v ceste medzi Bohom a Samuelom. On chce len

ukázať cestu. Ved' kto sú služobníci? To sú smerovky, ktoré ukazujú cestu. Tak sa Éli v tejto chvíli stáva pre Samuela smerovkou k Bohu. Ukáže mu cestu, a potom sa stiahne do úzadia, aby všetko to ďalšie, to rozhodujúce už prebehlo osobne medzi Bohom a Samuelom. A to je vlastne úloha všetkých tých, ktorí pracujú s deťmi. Byť smerovkou k Bohu. A potom sa stiahnuť do úzadia.

Boh volá štyrikrát. Štyrikrát je zdôraznené, že volá Samuela menom. Prečo? Pretože takto Boh pracuje. Menovite, osobne, konkrétne, nie masovo. Bohu ide o konkrétneho človeka. O osobné stretnutie s konkrétnym jednotlivcom. Ved' ako sa my môžeme stretnúť s Bohom? Môžeme sa s Bohom stretnúť ako kolektív, ako zástup, ako masa ľudí? Nie! S Bohom sa môžeme stretnúť vždy len ako jednotlivci, každý sám za seba.

Takže Boh volá Samuela po mene, pretože Boh nás pozná po mene. Pozná nás dôverne, zblízka, intímne, tak ako Samuela. Ale nielen Boh volá, ale i Samuel odpovedá. Aby sa totiž niekto stretol s Bohom, na to sú vždy potrební dvaja. Na vzťah musíte mať vždy dvoch. Vzťah nikdy nemôže byť jednostranný. To už potom nie je vzťah. Preto je potrebné nielen Božie oslovenie, ale aj ľudská odozva. Keď vám chce niekto zavolať, nestačí, že vytočí vaše telefónne číslo. Vy musíte zdvihnúť slúchadlo. A to robí Samuel. Dvíha telefónne slúchadlo a prijíma hovor. Keď počuje Božie volanie, odpovedá: hovor, lebo tvoj služobník počúva. A v tejto chvíli dochádza k tomu rozhodujúcemu. Tu sa Božie oslovenie stretáva s ľudskou odpoveďou. Až teraz dochádza k nadviazaniu spojenia, toho osobného spojenia medzi nebom a ze-

mou, medzi Bohom a človekom. Hovor, tvoj služobník počúva.

V tejto chvíli Samuel získava to, čo mu doteraz chýbalo. Získava osobné poznanie Boha, ktoré sa zrodilo z osobného stretnutia s Bohom. A čo sa v tejto chvíli stalo s jeho vierou? Odteraz už prestáva veriť vierou svojich rodičov. Vierou, ktorá je zdedená, naučená a pestovaná výchovou. Odteraz sa stavia na vlastné nohy viery, ktorá už nie je závislá na viere druhých ľudí, lebo ona je

osobne napojená na Boha. On už teraz spoznáva Boha sám osobne. Boh položil svoju ruku na neho, oslovil ho menom a povolal ho k sebe. A tak to Boh robí dodnes. Položí svoju ruku na človeka, osloví ho po mene a pozve ho do spoločenstva so sebou, so živým Bohom. Zavolá ho na cestu osobného vzťahu a osobnej viery. A potom už záleží len na jednom. Na tom, či sa človek dá zavolať, či prijme pozvanie, ktorému sa nič na svete nevyrovná.

Rastislav Betina

Sedem stránok Božieho otcovstva

Vy sa teda modlite takto: náš Otče, ktorý si v nebesiach, nech sa posväťtí tvoje meno!
Matúš 6:9

V texte Písma v Evanjeliu podľa Matúša 6:9-13 Pán Ježiš Kristus vyslovil dve slová, ktorými sa v tomto článku budeme zaoberať. „Náš Otče!“ Tieto slová vyjadrujú dve pravdy a dva postoje, ktoré potrebujeme zaujať, keď sa modlíme. Po prvé potrebujeme mať postoj dôvery a vedieť, že Boh má k nám vzťah Otca. Po druhé potrebujeme na Neho hľadiť ako na Otca, ktorý je v nebesiach, má všetku vládu a moc a môže nám pomôcť. V Biblii Božie otcovstvo je predstavené akoby siedmimi farbami dúhy, ktoré nie sú totožné a v tomto článku sa pozrieme na týchto sedem farieb, sedem stránok Božieho otcovstva. Takže, čo znamená, keď sa Boh v Písme predstavuje ako Otec?

1. Po prvé: Otec znamená prvú osobu Božej trojice. V Evanjeliu podľa Matúša vo veršoch 18-20 je dané poverenie Cirkvi zvestovať národom evanjelium. Vo verši 19 je uvedené: „*A tak id'te, čiňte učeníkmi všetky národy krstiac ich vo meno Otca i Syna i Svätého Ducha*“. Očividne Otec je označený ako prvá osoba Božej trojice, Syn ako druhá osoba a Duch Svätý ako tretia osoba. Takže niekedy, keď v Biblii čítame slovo Otec, tak to môže znamenať, že Boh sa predsta-

vuje a vystupuje ako prvá osoba Božej trojice. Je to Jeho označenie. Niekedy sa označuje ako Boh Otec. Ako ten, ktorý je v jednej podstate so Synom a s Duchom Svätým a predsa od oboch odlišný. V tomto význame nemôžeme povedať, že Syn je Otec. Ani nemôžeme povedať, že Svätý Duch je Otec. Každopádne Otec, Syn a Duch sú jednej podstaty. Otec posielal Syna. Syn vykupuje. Svätý Duch povoláva, znovuzrodzuje, posväcuje atď. Musíme držať túto odlišnosť a vedieť,

že keď Biblia hovorí o Otcovi, tak na niektorých miestach to znamená prvá osoba Božej trojice.

2. Druhá stránka Božieho otcovstva. Označuje vzťah, ktorý má voči svojmu jedinému Synovi Pánovi Ježišovi Kristovi. Napríklad v liste Efezským čítame: „*Požehnaný Boh a Otec nášho Pána Ježiša Krista*“ (1:3). Apoštol Pavol tu označuje nebeského Otca ako Otca Pána Ježiša Krista. Inými slovami, keď sa Boh na niektorých miestach v Biblii predstavuje ako Otec, tak to znamená otcovstvo ohľadom Jeho Syna. Na inom mieste vidíme tento vzťah Boha Otca k svojmu Synovi, keď čítame: „*A keď bol Ježiš pokrstený, hneď vystúpil z vody, a hľa, otvorili sa mu nebesia, a videl Duchu Božieho, ktorý zostupoval akoby holubica a prichádzal na neho. A hľa, bolo počuť hlas z nebies, ktorý hovoril: Toto je ten môj milovaný Syn, v ktorom sa mi zalúbilo*“ (Matúš 3:16-17).

V 2. Samuelovej 7:12-16 čítame proroctvo (predpoveď), ktoré dostal Dávid o potomstve, ktoré vzíde z neho. Bude to zvláštny syn, iný ako všetci synovia, ktorí boli na tejto zemi. Boh o ňom prehlasuje: „*Ja mu budem otcom a on mi bude synom*“ (verš 14). Samozrejme, toto nepopiera synovstvo od večnosti, keď tu hovorí v budúcom čase, ale hovorí, že takto ho máme vnímať. Máme hľadieť na neho ako na toho, ktorý je jednorodený od Otca, ktorý zvláštnym spôsobom vychádza od Otca, prichádza k nám – večný Boží Syn. Od vekov je s Otcom a naveky bude s Otcom.

V živote Pána Ježiša vidíme, hlavne v Jánovom evanjeliu, ako často hovorí: „Môj Otec“, „Môj Otče“. Keď je na kríži volá k Otcovi: „*Otče odpusť im, lebo*

nevedia, čo činia“, „*Otče do tvojich rúk dávam svojho Ducha*“. Vzťah, ktorého hĺbku a šírku nevieme pochopiť, ale tušíme, že je to asi najkrajší vzťah, aký vôbec existuje.

3. Keď Písmo hovorí, že Boh je Otec, môže to znamenať označenie Jeho stvoriteľskej aktivity. Toho, že je Stvoriteľ. V tomto zmysle Boh je univerzálne Otec všetkému stvoreniu. Čítame to napríklad v 38. kapitole knihy Jób, kde sa v kontexte Písma hovorí o stvorení sveta, keď bol položený uholný kameň tejto Zeme, keď spolu plesali hviezdy rána a keď jasali všetci synovia Boží. Synovia Boží – to je odkaz na anjelov, ktorí sa tešili, keď videli, ako Boh tvorí veci. Vidíme, že Boh je Otcom týmto anjelom. Takže je tu otcovstvo vzťahom k ním ako stvoreným bytostiam.

Rovnako toto otcovstvo vidíme vzhľadom na všetkých ľudí: „*Či azda nemáme všetci jedného a toho istého Otca? Či nás nestvoril jeden a ten istý silný Boh?*“ (Malachiáš 2:10). Sme stvorené bytosti, takže každý na tomto svete môže povedať v istom slova zmysle: Boh je mojím Otcom. Samozrejme pravý Boh. Nie modla, nie naša predstava o Bohu. Ale ten, ktorý sa zjavuje v Písmach.

Rovnako aj v Skutkoch 17: „*a učinil z jednej krvi všetok národ ľudí... Lebo i jeho rodina sme*.“

Teda keď sme rodinou Božou, nemáme sa domnievať, že by Božstvo bolo podobné zlatu alebo striebru alebo kameňu, rytine, ktorú vytvorilo remeslo a ľudský výmysel“ (verše 26, 28 a 29). Teda text hovorí, že sme rodinou alebo rodom Božím alebo potomstvom Božím. Nech už prekladatelia volia ktorékoľvek slovo, znamená to, že vychádzame z Boha. Boh

je niekto, kto nás stvoril a v tomto zmysle je naším Otcom. Je ako keby hlavou rodu. V tomto význame hlavou rodiny. Je tu niekto, kto to tu celé začal. Niekto, kto rozprestrel celú históriu. Niekto, kto rozprestrel celý ľudský rod. Každopádne, text nás odkazuje na to, že Boh je v tomto zmysle naším Otcom. Je Otcom všetkých ľudí, lebo ich stvoril.

4. Božie otcovstvo môžeme rozšíriť nielen na jeho stvoriteľské dielo, ale aj na jeho udržiavateľské činy. Opäť Skutky 17:25 „...ved' on sám dáva všetkému život a dych a všetko“. V tomto kontexte slovo *dáva*, znamená nielen, že to dá raz, ale že nás stále udržuje. My dýchame, žijeme, hýbeme sa, lebo On nás udržuje ako Otec. Navyiac, význam slova *otcovstvo* je tu v spojení s tým, kto sa o niekoho stará. Niekto, kto zaopatruje domácnosť. Niekto, kto vládne v domácnosti.

5. Biblia ďalej predstavuje Boha ako Otca sirôt. „*Je otcom sirôt a sudcom vdov, Boh, v príbytku svojej svätosti*“ (Žalm 68:6). Boh má zvláštny vzťah otcovstva voči sirotám a v kontexte celého žalmu voči všetkým tým, ktorí sú ubiedení. Je tu zvláštny súcit, ktorý vie prejavíť ľuďom, ktorí sú v nízkom položení. Samozrejme, tu sa myslí na fyzické nízke polozenie, ale kto z nás nepoznal Otcov súcit, keď sme boli utlačení svojimi hriechmi a hľadali pomoc a nádej? Blahoslavení chudobní v duchu. V tomto zmysle Otec ukazuje svoj milosrdný aspekt, keď sa skláňa k sirotám a zastáva sa ich.

Mnohí toto aplikovali do svojich životov a povedali: som neobrátенý nemám žiadnu nádej, ale keď Boh je Otcom sirôt a všima si tých, ktorí sú v takomto rozporení, pokorím sa pred

Ním, budem ho hľadať a On sa nado mnou zľutuje. Z tohto dôvodu môžeme byť povzbudení príbehom publikána a volat': „*Bože bud' milosrdný, zľutuj sa, maj milosť nado mnou hriešnym*“. Prečo? Pretože Boh je Otcom sirôt, opustených a zbedačených a má milosrdné srdce i k tým, čo vidia svoju duchovnú osi-relosť.

6. Keď Biblia hovorí o Bohu ako Otcovi, môže mať na mysli to, že Boh vstúpil do zvláštného vzťahu s Abrahámom a s jeho telesným potomstvom, aby z nich vyviedol Mesiáša a tak požehnal všetky národy. Boh sa vo svojom vzťahu k izraelskému národu označuje ako Otec tohto národa. V Deuteronomiu Mojžiš izraelskému ľudu pripomína práve túto pravdu: „*Či sa takto odplácate Hospodini vy bláznivý lude a nie múdry, či nie je On tvoj Otec, ten, ktorý si ťa nadobudol. On ťa učil a postavil, aby si stál*“. Rovnako aj v knihe Exodus, keď Mojžiš stojí pred faraónom, hovorí mu slovo od Boha: „*Pusti môjho syna,, aby mi išiel na púšť slúžiť*“. Prepusti môjho syna. Je to zvláštny vzťah, ktorý Hospodin preukázal izraelskému národu.

7. Keď Biblia hovorí, že Boh je Otcom, môže hovoriť o otcovstve, ktoré on má k tým, ktorých jeho Syn vykúpil a ktorí ho ako Otca skrze vieru našli. Zo všetkých spomenutých otcovstiev týkajúcich sa stvorenia toto je to najkrajšie otcovstvo, aké vôbec existuje. Súčasne je to pre nás povzbudivý fakt, lebo je to najvyšší možný vzťah, aký človek na tejto Zemi môže mať s Bohom. Najplnší. Najkrajší. Najvernejší. Najpevnejší. Dokonca zaručený samotnou krvou Krista. „*Vid'te, akú lásku nám dal Otec – aby sme sa volali deťmi Božími, a sme nimi!*“

(1. Jána 3:1). Kto sú to *nám*? Tí, ktorí sa volajú Božími deťmi, presne v tomto význame a tí, ktorým je On práve v tomto význame Otcom. Na tomto mieste sa nehovorí o stvorenstve, ani o jeho udržiavaní. Hovorí sa tu o vzťahu, ktorý sa vytvoril, vznikol k Bohu ako k Otcovi. Pýtame sa: ako k tomu došlo? O tom hovorí napr. Ján 1:12-13 „*Ale všetkým, ktorí ho prijali, dal právo a moc stať sa deťmi Božími, tým, ktorí veria v jeho meno; ktorí nie z krvi ani z vôle tela ani z vôle muža, ale z Boha sú splodení*“. Toto je otcovstvo, o ktorom teraz hovoríme. Tento vzťah s Bohom majú tí, ktorí veria v Jeho meno. Tí, ktorí neprišli do tohto vzťahu požehnanie nového života cez telesné potomstvo. Neprišli ani z rozhodnutia, ktoré by boli našli niekedy v sebe. Neprišli ani cez ľudské úsilie, cez svoje skutky a snahy. Ale sú to tí, ktorí sú z Boha splodení. A toto je otcovstvo, ktoré je tu nádherne, nádherne predstavené. Tým, ktorým je Boh takto Otcom, sú tí, ktorých si ako synov prijal kvôli viere v meno Ježiša Krista.

Keď si poskladáme tieto druhy Božieho otcovstva do jedného obrazu, ako keď vedľa seba dáme sedem farieb dúhy, tak vidíme, že Božiemu otcovstvu vďačíme za mnohé a mnohé požehnanie a dobro, ktoré poznáme na tomto svete. To je prvé a nespochybniteľné. Nielen to, že Syn je obohatený jeho otcovstvom, tak ako je Otec obohatený jeho synovstvom, ale aj my všetci ľudia a celá zem prijíma obrovský úžitok z Božieho otcovstva. Božie otcovstvo nás povzbudzuje nájsť v ňom svojho nebeského Otca. Pretože to, čo môžeme ľuďom povedať je: Boh je ochotný ti odpustiť a vstúpiť do nového vzťahu

s tebou, cez Ježiša Krista. Ved' ťa stvoril, ved' ťa udržuje, ved' dal svojho Syna, aby zomrel za hriešnikov.

Teraz, keď sme uviedli sedem stránok Božieho otcovstva, ešte musíme odpovedať na otázku, na ktorú stránku Božieho otcovstva Pán Ježiš Kristus myslí, keď hovorí, že sa máme modliť: *Náš Otče!*

Odpoveď je v kontexte celej kázni na vrchu. Týka sa poslednej stránky Božieho otcovstva. To znamená tých, ktorí majú Krista za svojho Spasiteľa a skrze Krista k Bohu ako k Otcovi pristupujú. Títo hovoria: *Náš Otče*. Iba unikátny vzťah s Bohom ako s Otcom prináša pravú dôveru a spokojnosť v modlitbe. *Náš Otče, ktorý si v nebesiach*. Skutočne len veriaci sa bude takto modliť. Skutočne len veriaci bude poznať dôveru, požehnanie, istotu a všetko, čo z toho vzťahu plynie.

Keď sa budeš modliť k Bohu ako k Otcovi v inom vzťahu, napríklad len ako k tomu, ktorý je tvoj Stvoriteľ, nebudeš mať plnú dôveru a nebudeš poznať hlbokú spokojnosť. Čo z toho vyplýva? Vyplýva z toho, že v tomto význame iba znovuzrodení ľudia sa skutočne modlia tak, ako sa majú. Môžu sa však modliť nespasení ľudia? Môžu sa modliť tak, ako sa modlil Kornélius pred tým, než bol spasený, ale nepoznajú spokojnosť a utíšenie svojej duše. Nespasený človek, aj keď sa modlí, nepozná stav, keď sa otvárajú dvere k Božiemu srdcu. Nevie, ako to je vstúpiť pred Boží trón a tam predniesť svoje veci s plnou dôverou, že bude prijatý. Nemá tú istotu. Znamená to, že je zlé, keď sa modlí ešte nespasený človek?

Nie! Kornélius nás povzbudzuje modliť sa. Pretože tí, ktorí Ho vytrvale a snaž-

ne hľadajú (alebo v pôvodnom gréckom texte: vážne, seriózne) a začnú k nemu volať, aby sa im dal nájsť cez Ježiša Krista, ho nájdú tak ako Kornélius. A Kornélius bezpochyby mohol potom vyznať: Môj Otec. A bezpochyby sa potom mohol pomodliť modlitbu: *Náš Otče*. Nech to

povzbudí všetkých tých, čo ho poznáme a uvedomujeme si, k akému vznešenému veľkému Bohu sa modlíme ako k Otcovi.

Keď nemáš Boha ako svojho Otca, modli sa za to, aby si prišiel k spaseniu a k poznaniu Boha ako svojho Otca cez Ježiša Krista.

Boh s nami

Povedomie o svojej vlastnej božskej identite bolo niečím, čo si Ježiš niesol so sebou celý svoj život. Uvedomoval si svoj jedinečný vzťah k Bohu a dôsledne si pamätal, že je jeho večným Synom. Jeho vtelenie nijak neprerušilo to, čo poznal od večnosti.

Toto nám nápadne ukazujú dokonca už jeho prvé zaznamenané slová, ktoré vyriekol ako dvanásťročný chlapec. Jeho matka mu povedala: Dieťa, čo si nám to tak urobil? Hľa, *tvoj otec* i ja sme ťa s bolesťou hľadali.

A on im povedal: Čo to, že ste ma hľadali? Či ste nevedeli, že musím byť vo veciach *svojho Otca*?" (Lukáš 2:48-49, dôraz pridaný autorom). V jedinom okamihu opravil ten drobulinký náznak, že má ľudského otca a trval na tom, že majú úplne prirodzene prijímať to, že má byť v dome svojho Otca. To povedal v chráme – v Božom dome!

Keď Ježiš otvoril svoje ústa počas verejného vyučovania, to isté božské povedomie znova zažiarilo. Hovoril s jedinečnou autoritou, ktorá ohromovala tých, ktorí ho počúvali (Matúš 7:28-29; Ján 7:32, 45-46). Jeho poslucháči boli zvyknutí na učenie židovských zákoníkov, ktorí väčšinu svojho času strávili citovaním vzdelaných pisateľov. Ježiš nehovoril tak ako oni. Ale nehovoril

ani ako proroci, ktorí svoje poslanstvo začínali slovami „takto hovorí Pán“. Hovoril zo svojej *vlastnej* autority, vraviac „ja vám hovorím“ (Matúš 5:18+20+22 atď., dôraz pridaný autorom). Rozprával vedomý si toho, že je Boh.

Kristovo osobné uvedomovanie si vlastnej identity možno najjasnejšie vidieť v Jánovom evanjeliu. Mohli by sme citovať množstvo veršov, ale musíme si vybrať. Vhodným príkladom je Ján 5:16-47, kde Ježiš podrobne hovorí o svojom jedinečnom vzťahu s Bohom Otcom. Grécky text vo verši 18 ukazuje, že Boha nazýval „svojím *vlastným* Otcom“ – inými slovami, Boh mu bol Otcom takým spôsobom, akým už nikomu inému nebol. Židia, ktorí Ho počúvali, to rýchlo pochopili a rozhnevali sa nad

tým, že sa týmto spôsobom prehlasoval za rovného Bohu (verše 17-18). Aj tak však pokračoval ďalej, aby ukázal, že aj keď činil tie isté skutky ako Otec, nemohol konať nezávisle na svojom Otcovi (verše 19-24). Mohol súdiť len preto, lebo Mu Otec zveril súd (verš 22). Ale to neznamenal, že bolo treba pokladať Ho za nižšieho od Otca. V žiadnom prípade! V skutočnosti sa Mu malo dostať takej úcty, aká patrí Otcovi! (verš 23). Ak Syn nie je ctený takýmto spôsobom, potom ani Otec nedostáva úctu, ktorá *Otcovi* patrí. Takže si bol vedomý svojho synovstva a uvedomoval si, že Ho poslal Otec. Pritom, aj keď je to nepochopiteľné našim mysliam, si bol vedomý svojej rovnosti a jednoty s Otcom!

Ako tento úsek ďalej pokračuje, Ježiš tvrdí, že má život sám v sebe, presne tak ako Otec. Na rozdiel od nás, nebolo potrebné, aby Mu niekto dal život. Napriek tomu pokračuje a hovorí, že má život sám v sebe len preto, že Mu Otec dal túto vlastnosť! (verš 26). Božia výhradná moc kriesiť mŕtvych takisto patrí Božiemu Synovi (verš 25), a pritom nemôže konať nič sám od seba. Všetku moc, ktorú vykonáva, má od svojho Otca, ktorý Ho poslal do sveta a ktorého vôľu On túži poslúchať (verše 30 a 36). Prichádza preukazujúc božie schopnosti (verš 40), prezentuje sa ako hlavná téma Písem (verše 39 a 46), a pritom neprichádza vo svojom vlastnom mene, ale v mene svojho Otca (verš 43). Celá táto pasáž ukazuje na to, že Ježiš vedel, že je Bohom v sebe samom a zo samého seba. Je Bohom podľa práva, ktoré Mu patrí. Ale takisto vedel, že by nebol *vôbec nič*, ak by to všetko nebolo kvôli Bohu Otcovi. Nielen, že si bol jednoduchým

spôsobom vedomý svojho jedinečného vzťahu s Bohom, ale bol schopný presne definovať, aký tento vzťah je. Ľudské pery rozprávali to, čo pred tým nebol schopný pochopiť žiadny človek. Už len tento samotný fakt bol ďalším prejavom toho, že ten, kto hovoril, nebol nikto iný než samotný Boh.

Podobné pasáže sa dajú nájsť v Janovom evanjeliu v kapitolách 8 a 10. Kapitola 8 začína záznamom o žene prichytenej pri cudzoložstve. Po tom, čo Ježiš vyzval okolostojacich, aby ten, kto je bez hriechu, hodil po nej ako prvý kameňom, jej žalobcovia jeden po druhom odišli. Ježiš tam zostal, rozprával ako ten, kto má právo odsúdiť ju, ale ktorý tak neurobí, a prikázal jej, aby už viac nehrešila. Táto udalosť zreteľne ukazuje na to, že Kristove vlastné povedomie bolo poprepletané vnímaním vlastnej bezhriešnosti a poznaním, že má božské právo odsúdiť, odpustiť a dávať absolútne morálne príkazy.

Zvyšok kapitoly je naplnený odkazmi na jeho vzťah k Otcovi. Ježiš vyhlásil, že vie, odkiaľ prichádza a kam ide (verš 14). Odkiaľ prišiel? „*Som zhora... ja nie som z tohto sveta*“ (verš 23). Do sveta Ho poslal jeho Otec (verše 16,18,26); „*lebo ja som vyšiel z Boha a prišiel som; lebo ani som neprišiel sám od seba, ale on ma poslal*“ (verš 42).

Kam išiel? Išiel tam, kam jeho poslucháči nemohli ísť. Očividne to bolo to isté miesto, odkiaľ prišiel (verše 21-24). Židom vôbec nepomohlo to, že sa pýtali, kde je jeho Otec. Ježiš veľmi jasne vyjadril, že poznať Jeho, znamenalo poznať *Boha!*

Aký bol jeho vzťah s Otcom? Nikdy nebol sám, keďže mal jeho neprestaj-

nú spoločnosť (verš 16). To preto, že stále činil to, čo sa Otcovi páčilo (verš 29). Takto sa ich spoločenstvo nikdy neprerušilo. Otec bol neprestajne jeho svedkom (verš 18). On si ctí Otca (verš 49) a Otec si ctí Jeho (verš 54). Hovoril len to, čo počul a videl u Otca (verše 26, 38), a to samozrejme znamenalo, že slová, ktoré hovoril, boli Božie slová (verš 45-47). Nebolo nič, čo by konal zo svojej vlastnej iniciatívy, ale konal a hovoril len tak, ako sa naučil od Otca (verš 28). Ich vzťah bol jedinečný a poznal Otca tak ako nikto iný (verš 55).

Syn bol nepochybne odlišený od Otca, ale znamenalo to, že by bol Bohom menej než ním bol Otec? Vôbec nie! Verš 12 obsahuje jednu z mnohých Ježišových výpovedí, ktoré obsahovali slová „JA SOM“. Tým si bezpochyby nárokuje vlastnú božskú podstatu. Ďalšie dve tvrdenia typu „JA SOM“ sa nachádzajú vo veršoch 24 a 28. Aj keď je pravda, že tí, čo čítajú príliš rýchlo na to, aby mohli uvažovať o každom verši, ich často prehliadnu. Kapitola sa končí udivujúcim vyhlásením, o ktorom sme už hovorili: „*prv než bol Abrahám, SOM JA*“ (verš 58). Toto otvorené prehlásenie sa za Boha pobúrilo Židov, ktorí presne pochopili to, čo Ježiš hovoril a boli rozhodnutí popraviť Ho za rúhanie. Ich reakcia len pridala ďalšiu váhu slovám, ktoré vyriekol pred niekoľkými okamihmi: „*pretože hovorím pravdu, neveríte mi*“ (verš 45).

V Jánovi 10:22-42 Ježiš znova hovorí o tom, že prichádza v mene svojho Otca. Navyše hovorí aj o skutočnosti, že tí, ktorých prišiel zachrániť, sú jeho len preto, že ich Mu dal Otec (verše 25-29). Je na svete len kvôli tomu, že Ho poslal Otec (verš 36). Je to jazyk

podriadenia sa. Zjavuje nám, že Syn slúži Otcovi. A pritom v tej istej pasáži sa nachádzajú tak očividné Kristove tvrdenia o tom, že je Bohom, že Židia znova mysleli na to, ako Ho zabijú (verš 31). Obvinili Ho z toho, že o sebe tvrdí, že je Boh (verš 33) a nemýlili sa. Presne to Ježiš *tvrdil!* Tvrdil, že môže činiť to, čo dokáže urobiť len sám Boh – to jest dávať večný život (verš 28). Tvrdil, že z jeho rúk nemôže nikto vytrhnúť tých, ktorých zachránil, presne tak, ako je to u Otca (verše 28-29). Tvrdil o sebe, že je Syn Boží, ktorý je však predsa len jedno s Otcom (verše 36,30). Nemyslel tým to, že je jedno so svojím Otcom na taký spôsob ako nejaký ľudský syn. Takáto osoba, za všetko čím je, vďačí svojmu Otcovi, a tak je to aj s Božím Synom. Takýto človek je osoba odlišná od svojho otca a tak je to aj s Božím Synom – v tom význame ako používame slovo „osoba“, keď hovoríme o Trojici. Ale takáto osoba by nikdy nemohla vyznať: „*Otec je vo mne a ja v Otcovi*“ (verš 38; viď Ján 14:10-11). Syn je odlišený od Otca. Syn je podriadený Otcovi a Otec Ho poslal na svet. A pritom je Syn jedno s Otcom a je práve tak Bohom, ako je ním Otec. Nielen to, každý z nich je v tom druhom.

Nenachádzame Ježiša v žiadnej situácii, kde by si neuvedomoval svoje vlastné božstvo. Keď sa modlí, nachádzame Ho, ako sa raduje nad skutočnosťou, že „*všetko mi je vydané od môjho Otca, a nikto nezná Syna, iba Otec, ani Otca nezná nikto, iba Syn, a ten, komu by Syn chcel zjaviť*“ (Matúš 11:27). Keď vyučuje verejne, tak poukazuje na to, že vyrieknuť hoc aj jedno slovo proti Nemu, znamená „*hrešiť a rúhať sa*“,

čo môže byť pravda len vtedy, ak mal božskú podstatu (Matúš 11:27). Táto posledná poznámka je obzvlášť silná, pretože bola nepriama. Bola vyrieknutá mimochodom, akoby v zátvorke, keď sa náš Pán sústredil na inú tému. Ukazujú nám to, ako hlboko v Ňom bolo povedomie svojej vlastnej identity skutočne zakorenené.

Môžeme už dobre pochopiť, prečo mal Pán Ježiš Kristus také uspokojenie a radosť, keď Mu bolo pripisované božstvo. Bola to pravda a On to vedel. Žehná Petrovi pre jeho vyznanie: „*Ty si Kristus, Syn živého Boha*“ (Matúš 16:16) a prijíma jeho výrok: „*Slová večného života máš; a my sme uverili a poznali, že si ty Kristus, ten Syn živého Boha*“ (Ján 6:68-69). Keďže dokonale vedel, že staro-zmluvné Písma zaslúbili božského Mesiáša (alebo po grécky „Krista“), nezdráhal sa prijímať takéto vyznania,

alebo dokonca aj tvrdiť sám o sebe, že je týmto Mesiášom (Ján 4:25-26).

Titul „Syn Boží“, ktorý použil Peter, chápali Židia ako označenie niekoho, kto je úplným Bohom. To možno ilustrovať na tom, čo sa udialo, keď bol Ježiš vypočúvaný večer pred svojím ukrižovaním. Veľkňaz Ho zaviazal prísahou a opýtal sa Ho: „*Prísahou na živého Boha ťa zaväzujem, aby si nám povedal, či si ty Kristus, ten Syn Boží*“ (Matúš 26:63). Ježiš priznáva, že je to pravda. Matúš nám opisuje, čo potom nasledovalo: „*Vtedy roztrhol najvyšší kňaz svoje rúcho a povedal: Rúhal sa; čo ešte potrebujeme svedkov? Hľa, teraz ste počuli jeho rúhanie*“ (Matúš 26:65). Bol presvedčený, že Ježiš vyriekol rúhanie, keďže dokonale chápal, že titul „Syn Boží“ je božský titul. Samozrejme, nebolo to rúhanie, ale pravda – pravda, ktorej veľkňaz a židovská rada odmietli uveriť.

Redakčne skrátená druhá kapitola knihy Stuart Olyott „*Ježiš je Boh aj človek*“ (podtitul: Čo Biblia učí o osobe Krista), vydavateľstvo Ordo salutis, Bratislava 2002, www.ordo.sk. Publikované s láskavým súhlasom vydavateľstva.

Vzkriesený

Ženám, ktoré prišli ku Kristovmu hrobu a divili sa, že telo Pána Ježiša Krista tam nie je, anjel povedal: „*Niet ho tu, lebo vstal, tak ako povedal*“ (Matúš 28:6). Pán Ježiš svojim učeníkom o smrti a vzkriesení vopred hovoril a teraz prišiel okamih, keď sa oni mohli presvedčiť o tom, že je to tak.

Pre kresťanstvo sú dôležité a podstatné dve skutočnosti. Jednou je smrť Ježiša Krista na kríži a druhou je jeho z mŕtvych vstanie tretieho dňa. Obe sú jadrom evanjelia: Ježiš Kristus, Spasiteľ, zomrel a vstal z mŕtvych. Žij! Pochovanie Ježiša Krista svedčí o tom, že skutočne zomrel. Kristus zomrel a bol pochovaný, potom vstal z mŕtvych, o čom svedčil celý rad svedkov. O týchto dvoch faktoch – o Kristovej smrti a jeho vzkriesení, hovorí Písmo: „*ktorý bol vydaný pre naše hriechy a vstal z mŕtvych pre naše ospravedlnenie*“ (Rímskym 4:25).

Tak ako bola pre nás dôležitá jeho smrť, tak rovnako je pre nás dôležité aj jeho z mŕtvych vstanie. Bez vzkriesenia by nebolo evanjelia, zvesť evanjelia by bola falošná, my by sme boli márne uverili a boli by sme bez nádeje do budúcnosti:

„Ale ak nie je zmŕtvychvstania, vtedy ani Kristus nevstal z mŕtvych. No, ak Kristus nevstal z mŕtvych, tak je márna i naša kázeň, a márna je i vaša viera. A potom sme nájdenti tiež ako falošní svedkovia Boží, pretože sme svedčili proti Bohu, že totiž vzkriesil Krista, ktorého nevzkriesil, ak teda mŕtvi nevstávajú z mŕtvych. Lebo ak mŕtvi nevstávajú z mŕtvych, ani Kristus nevstal z mŕtvych, a jestli Kristus nevstal z mŕtvych, márna je vaša viera, ešte ste vo svojich hriechoch.

A tak aj tí, ktorí zosnuli v Kristovi, zahynuli. Ak len v tomto živote nadejeme sa na Krista, vtedy sme biednejší od všetkých ľudí“ (1. Korinským 15:13-19). Ale Kristus vstal z mŕtvych (1. Kor 15:20)!

Brat Vladimír, ktorý pôvodne pochádza z krajiny nachádzajúcej sa na východnom okraji dnešného územia Európskej únie, rozprával o tom, že u nich doma sa občania v období veľkonočných sviatkov pozdravujú takýmto pozdravom: „Christos voskres!“ a odpoveď znie: „Istinno voskres!“ („Kristus vstal z mŕtvych!“ – „Istotne vstal!“). Zdá sa mi, že krajšieho pozdravu pre túto udalosť ľudských dejín ani nemôže byť: „Kristus istotne vstal z mŕtvych!“

Hrob, do ktorého uložili telo Ježiša Krista bol na tretí deň prázdny. Prázdny hrob videli učeníci Ježiša Krista. Prázdny hrob, ktorý bol predtým zapečatený a zavalený kameňom, videli rímski vojaci, ktorí hrob strážili. Presvedčivým dôkazom toho, že Kristus skutočne vstal z mŕtvych, bol tento prázdny hrob a následne množstvo rôznorodých svedkov, ktorí Pána po jeho vzkriesení za rôznych okolností videli (1. Kor 15:3-8).

Apoštol Peter sa v deň Letníc, ako dôkaz potvrdzujúci pravdivosť jeho kázania, odvoláva práve na skutočnosť vzkriesenia Ježiša Krista slovami, že oni sami boli toho svedkami. Hovoril

a dôvodil smelo a to práve v meste, v ktorom ani nie pred dvoma mesiacmi došlo k udalosti vzkriesenia. Hovoril smelo k svojim poslucháčom, lebo každý z nich si Petrovo tvrdenie mohol overiť. V dome Kornéliovom sa apoštol Peter odvolával na to, že táto zvesť o Ježišovi Kristovi a o tom všetkom, čo sa dialo po krste Jána Krstiteľa v Galilei, v Judsku a Jeruzaleme je všeobecne dobre známa, a že: *„Toho Boh vzkriesil tretieho dňa a dal mu, aby sa zjavil“* (Skutky 10:40).

Ježišova smrť a vzkriesenie boli jadrom posolstva jeho nasledovníkov hneď od samého počiatku ranej cirkvi. Tomuto ich vyučoval aj sám vzkriesený Pán v podvečer svojho vzkriesenia: *„Vtedy otvoril ich um, aby rozumeli písmam. A povedal im: Tak je napísané, a tak musel Kristus trpieť a vstať z mŕtvych tretieho dňa, a musí byť kázané v jeho mene pokánie a odpustenie hriechov medzi všetkými národmi počnúc od Jeruzalema. A vy ste toho svedkami.“* (Lukáš 24:45-48).

O vzkriesení Krista z mŕtvych nie je potrebné dnes a na tomto mieste nijako zvlášť dôvodit'. Nielen oblak svedkov tých dní, ktorí ho videli svojimi fyzickými očami, ale aj každý veriaci, znovuzrodený, každé Božie dieťa, je svedkom vzkrieseného Krista. Je to dôkaz založený na vnútornom vedomí odpustenia hriechov, ospravedlnenia a večného života, ktorý každý spasený nosí vo svojom srdci.

Vzkriesenie ukázalo, že Ježiš Kristus je tým, za koho sa prehlasoval, a že naplnil to, čo prišiel na zem uskutočniť. Vzkriesenie je historická udalosť a je základom, na ktorom je postavená

kresťanská viera. Tento základ je istý a neotrasiteľný, a takou je aj samotná kresťanská viera a učenie kresťanstva.

So vzkriesením súvisí predovšetkým viera, že existuje Boh a že Boh Biblie je tým pravým Bohom. V Ježišovi Kristovi sa naplnili všetky prorocké starozmluvných písem (v tejto súvislosti pozri článok „Ako Kristus napĺňa starozmluvné písma“, *Solas* číslo 5, zima 2009, strana 11-18). Pán Ježiš tak, ako za svojho pobytu tu na zemi chodil po krajoch izraelskej krajiny, vydával svedectvo o Bohu, o biblickom Bohu, o Bohu Abraháma, Izáka a Jakoba. Nielen starozmluvní proroci, ale i On sám predpovedal, že ho ľudia odsúdia na smrť ukrižovaním a že po tom, ako jeho telo bude v hrobe tri dni a tri noci, ho tento biblický Boh Abraháma, Izáka a Jakoba vzkriesi z mŕtvych. Boh učinil presne to, čo Pán Ježiš predpovedal, že učiní. Skutočnosť, že Ježiš Kristus bol zázračne vzkriesený, potvrdzuje, že Boh, ktorý to učinil, skutočne existuje, a že Boh, ktorého Ježiš hlásal, je tým pravým Bohom.

Toto ale rovnako potvrdzuje božstvo Ježiša Krista, lebo keď žil tu na zemi, prehlasoval o sebe, že je rovný Bohu. Vzkriesenie je aj Božou pečiatkou potvrdzujúcou Kristove božstvo.

Vzkriesený Kristus je základom nášho ospravedlnenia od všetkého hriechu: *„(Ježiš) ...ktorý bol vydaný pre naše hriechy a vstal z mŕtvych pre naše ospravedlnenie“* (Rímskym 4:24-25). Vzkriesenie je Božím potvrdením toho, že Boh prijal Kristovu obeť za ľudský hriech. Keď bol Ježiš tu na zemi, prehlásil, že za nás hriešnikov položí svoj život: *„Syn človeka neprišiel, aby mu slúžili, ale aby slúžil a dal svoj život ako*

výkupné za mnohých“ (Matúš 20:28). Prišla hodina jeho smrti – obeť bola prinesená, za náš hriech zaplatené, vykúpenie bolo dokonané. Podľa čoho však môžeme vedieť, že obeť zmierenia bola prijatá? Prišiel tretí deň a kameň z hrobu bol odvalený. Kristus vstáva z mŕtvych. Ježiš je vyvýšený a posadený po pravici svojho Otca. Na základe tohto môžeme vedieť, že Boh prijal dokonalú obeť svojho Syna.

Vzkriesený Kristus je pre veriaceho zárukou, že veriaci v Neho môže viesť život, ktorý sa Bohu ľúbi. Nedokážeme viesť posvätený život sami zo seba, ale tým, že Kristus žije, jeho život môže žiť v nás a naša svätosť je možná. Je to vďaka *nesmiernej veľkosti jeho moci k nám veriacim. Silu svojho mocného pôsobenia preukázal na Kristovi vzkriesiac ho z mŕtvych* (Efezanom 1:19-20; ECAV: „*a čo je to za nesmierna veľkosť Jeho moci pri nás, ktorí veríme... Túto moc dokázal na Kristovi, keď Ho vzkriesil z mŕtvych a posadil si Ho na pravici v nebesiach*“).

Vzkriesený Kristus je svedectvom toho, že smrť nie je koniec ľudskej existencie. Smrť je v skutočnosti porazená. To platí pre všetkých, ktorí sú vierou s Kristom spojení: „*Lebo keď veríme, že Ježiš umrel a vstal z mŕtvych, tak aj Boh privedie spolu s Ním všetkých, ktorí umreli v Ježišovi*“ (ECAV, 1. Tesalonickým 4:14). Veriaci v Krista je s Kristom spojený vierou a opiera sa o uistenie, ktoré sa dá vyjadriť nasledovne: keď veríme, že Ježiš vstal z mŕtvych, potom veríme, že aj my vstaneme z mŕtvych.

Boli sme s ním zjednotení v smrti a budeme s ním zjednotení aj vo vzkriesení. „*Lebo ak sme sa stali spoluzrastlými*

podobnosťou jeho smrti, ale takými aj podobnosťou vzkriesenia budeme vedieť, že náš starý človek je spolu ukrižovaný, aby bolo zmarené telo hriechu čo do svojej pôsobnosti, aby sme viacej neslúžili hriechu. Lebo ten, kto zomrel, je už ospravedlnený od hriechu. Ale ak sme zomreli s Kristom, veríme, že budeme s ním aj spolu žiť vediac, že Kristus vstane z mŕtvych už viacej nezomiera; smrť viacej nepanuje nad ním“ (Rímskym 6:5-9). Bez Kristovho vzkriesenia by pre veriacich v Neho nebola istota života po smrti. A tiež: na základe Kristovho vzkriesenia môže mať veriaci dokonalú dôveru vo večný život. Žiadna nádej života mimo nášho Pána Ježiša Krista neexistuje – iba v ňom.

Vzkriesený Kristus je zárukou a dôkazom konečného súdu nad neveriacimi. Súdu tých, ktorí odmietajú evanjelium. Boh bude spravodlivo súdiť bezbožný svet tak, ako to prehlásil: „*Boh teda prehlíadal časy nevedomosti, ale teraz zvestuje ľuďom, všetkým všade, aby činili pokánie, pretože ustanovil deň, v ktorom bude súdiť celý svet v spravodlivosti v osobe muža, ktorého určil nato, a podáva všetkým ľuďom vieru vzkriesiac ho z mŕtvych*“ (Skutky 17:30-31).

Na svete je zlo, ale všetko, čo sa stavia proti Bohu, nakoniec bude odstránené. Ježiš Kristus „*...teraz pri skonaní vekov zjavil sa raz navždy na odstránenie hriechu svojou obeťou. A ako je uložené ľuďom raz zomrieť, a potom súd, tak i Kristus, raz obetovaný tým cieľom, aby vyniesol hriechy mnohých na kríž, po druhé sa ukáže bez hriechu tým, ktorí ho očakávajú, na spasenie*“ (Židom 9:26-28).

Drahoslav Vajda

Vyvýšený a Oslávený

Potom ich vyviedol von až do Betánie a pozdvihnúc svoje ruky dal im požehnanie. A stalo sa v tom, keď ich žehnal, že sa bral preč od nich a vznášal sa hore do neba. A oni pokloniac sa mu navrátili sa do Jeruzalema s veľikou radosťou. A boli po celý čas v chráme a chválili Boha a dobrorečili mu.

Lukáš 24:50-53

Po svojom vzkriesení sa Ježiš Kristus zjavoval medzi svojimi učeníkmi štyridsať dní, aby dokončil a dovŕšil svoje vyučovanie. Práve jeho učeníci boli prvými, ktorým sa dostal presvedčivý dôkaz o víťazstve Ježiša Krista nad smrťou a o príchode Božieho kráľovstva skrze neho. Biblia hovorí o vzkriesení a pokračuje ďalej opisom Kristovho nanebovstúpenia a jeho oslávenia. Nanebovstúpenie znamenalo koniec Kristovho poníženia a počiatok stavu jeho vyvýšenia.

Nový zákon sa o Kristovom nanebovstúpení zmieňuje na viacerých miestach. Márii Magdaléne povedal: „*Nedotýkaj sa ma, lebo som ešte nevstúpil hore k svojmu Otcovi; ale idi k mojim bratom a povedz im: Vstupujem k svojmu Otcovi a k vášmu Otcovi a k svojmu Bohu a k vášmu Bohu*“ (Ján 20:17). V Skutkoch je napísané: „*A keď to povedal, zdvihnutý bol hore, kým oni hľadeli na to, a podňal ho oblak a vzal spreď ich očí*“ (Skutky 1:9).

Nanebovstúpenie svedčí o suverénom panstve Ježiša Krista nad svetom, ktoré Stará zmluva pripisuje Bohu (Žalmy 8 a 115; Izaiáš 40:28). Teraz je pánom všetkého (Efezanom 1:22–23). Jeho panstvo nie je ohraničené len na cirkev, ani nie je odsunuté až na dobu jeho druhého príchodu späť na zem na

konci časov. Nová zmluva jednoznačne dáva výpoveď o tom, že Ježiš Kristus je teraz Pánom a Kráľom všetkého. (... *ktorý odíďuc do neba je po pravici Boha, keď mu drier boli podriadení anjeli, vrchnosti a moci*; 1. Petrov 3:22).

Nová zmluva nehovorí len to, že Ježiš vstúpil na nebesia, ale tiež hovorí, že potom, odvtedy, ako tam vstúpil, „*sedí po pravici Boha Otca všemohúceho*“. Tento výraz znamená, že Ježišovi Kristovi bola daná najvyššia pocta, aká živej bytosti v celom vesmíre vôbec môže byť daná. To, že Ježiš bol takto poctený, je v Písme uvedené na viacerých miestach: „*... učiniac si skrze samého seba očistenie od našich hriechov posadil sa po pravici Veličenstva na výsostiach*“ (Židom 1:3). Dôvod, prečo je Kristus vyvýšený a prečo mu je vzdaná a vzdávaná všetka a najvyššia pocta je uvedený aj v liste Filipským: „*... ale sám seba zmaril prijímúc podobu sluhu a stal sa podobný ľuďom a súc v spôsobe nájdený ako človek ponížil sa stanúc sa poslušným až po smrť, a to po smrť kríža*“ (Filipským 2:7-8). Bol rovný Bohu, ale napriek tomu sám seba zmaril, prijal ľudské telo, stal sa poslušným, v poslušnosti podstúpil smrť pre našu spásu a „*preto aj Boh jeho povýšil nad všetko a dal mu z lúbsti meno, ktoré je nad každé meno,*

aby sa v mene Ježiša sklonilo každé kolenó bytostí ponebeských a pozemských i podzemských, a každý jazyk aby vyznal, že Ježiš Kristus je Pánom, na slávu Boha Otca“ (Filipským 2:9-11)“.

Pán Ježiš je teraz v nebi, kde sedí po pravici svojho Otca, vládne a očakáva na deň, kedy príde vo svojej moci a sláve späť na zem, aby súdil živých a mŕtvych. Kristovo budúce panstvo v sláve a moci

tu na zemi je niečo, cez čo sa musíme pozerat' na všetko ostatné dianie. Ježiš Kristus zhromaždí všetko v sebe a bude zjavne vládnuť nad plne spaseným a od hriechu očisteným vesmírom.

Keď učeníci v Betánii hľadali hore k nebu, objavili sa pri nich dvaja anjeli a sľúbili im, že ten, ktorý bol práve od nich vzatý, „práve tak“ znova príde.

Maranatha! Pane, príď!

Drahoslav Vajda

Pozor na malú vieru

Na začiatku svojej služby Pán Ježiš Kristus v „Kázni na vrchu“ hovorí: „*Ak teda poľnú trávu, ktorá je dnes a zajtra môže byť hodená do pece, Boh tak odieva, či azda vás nie o veľa viacej? Ľudia malej viery!*“ (Matúš 6:30). Tu je zvolanie: „*Ľudia malej viery!*“. Chceme hovoriť o tom, že každému z nás hrozí jeden nebezpečný stav – totiž stav malej viery. Písmo nás nevedie do stavu, aby sme žili alebo chodili v stave malej viery. Naopak, pred takýmto stavom nás varuje.

Každá generácia veriacich má vo svojej dobe hrozby, ktoré ohrozujú jej biblickú vieru. Ani my dnes nie sme výnimkou. Nemali by sme si myslieť, že žiadne hrozby našej viere nehrozia. Častokrát sa aj tí, ktorí majú správny biblický pohľad na vieru, môžu dostať do stavu, kedy majú predstavu, že je všetko v poriadku, ale nemusí to nutne tak byť. Sme veriaci, obrátili sme sa, sme znovuzrodení, máme správne doktríny, správne učenie. Vieme, že Boh je jeden, Ježiš Kristus bol vzkriesený v tele a bolo to skutočné vzkriesenie tela, má aj božskú aj ľudskú prirodzenosť, na Letnice bol vyliaty Svätý Duch, anjeli existujú, a pod. Mnohokrát tým, že v mysli uchováame správne chápania biblických právd a doktrín, máme sklon sa uspokoi-

tiť, že s nami a všetkým, čo k viere patrí, je to v poriadku.

Nebezpečenstvo malej viery skutočne existuje a dotýka sa aj každého biblického veriaceho. Osobná či spoločná služba, konanie pre Božie kráľovstvo či v zbere, či doma, či v rodine, či na pracovisku, nebude účinná a plodná tam, kde nebude živá, silná a rastúca viera. Keď život kresťana je ako od deviatich k piatim a on má stále dojem, že sa mŕňa niečoho podstatného, často tento stav súvisí s tým, že niečo nie je v poriadku s jeho vierou. Spoločenstvo s Kristom a to, že ho chcem skutočne poznať, chcem s ním chodiť, rásť v ňom, nie je možné bez živej rastúcej viery.

V evanjeliách, ktoré opisujú priamo službu Pána Ježiša Krista a jeho učenie,

vidíme, že viera umožňuje a vedie ľudí do kontaktu s Kristom s cieľom prijať jeho spasiteľný zásah do svojich životov. Zachraňujúci, milosrdný akt Ježiša Krista, je moment, kedy on koná v živote ľudí, odpovedá na ich núdzu, na ich stav, na ich bolesť, na ich situáciu. Podľa evanjelistov, ktorí nám to zapisujú, sa tak deje cez vieru týchto ľudí, pretože vierou prichádzajú ku Kristovi. Očakávajú a počítajú s tým, že tento Kristus zachraňujúco zasiahne do ich života. Sú momenty, ako uvádza Písmo, že títo ľudia majú veľkú vieru (napr. Matúš 15:28, pričom je to žena, ktorá dokonca nie je ani Židovka). A sú zase momenty, keď ľuďom, dokonca i svojim najbližším učeníkom, vyčíta, že majú malú vieru (napr. Matúš 16:8).

Pán Ježiš pamätá na nás v našich zemských potrebách a ako kresťania poznáme jeho zaopatrenie. Z tejto jeho moci nijako teraz nejdeme ubrať, predsa sa však podme pozrieť hlavne na nasledovné štyri skutočnosti, nakoľko tieto úzko súvisia s večnosťou a nebeským povolaním (pozri Židom 3:1), ktoré Písmo predkladá pred každého kresťana:

- *posvätenie a boj s hriechom;*
- *schopnosť svedčiť a znášať utrpenie a skúšky;*
- *poznávanie Krista a jeho vôle pre svoj život;*
- *prinášanie ovocia na Božiu slávu.*

Položky z tohto zoznamu skutočne môžeme vidieť ako centrálné zložky života viery.

Každý veriaci sám pre seba potrebuje vedieť, ako je to s jeho vierou. Písmo nás k tomu vyzýva: „*Sami seba skúmajte, či ste vo viere, seba skúšajte*“ (2. Korinským 13:5). Sami pre seba

potrebujeme mať nejakú mierku, meter, ktorým pomeriame svoju vieru.

Hned' na začiatku treba poznamenať, že to, čo je zaručene nespoľahlivé, je, keď si poviem: „Mám pocit, že so mnou je absolútne všetko v poriadku“. Názorne by sme si to mohli uviesť na príklade nášho zdravotného stavu. Ideme napríklad na preventívnu alebo povinnú lekársku prehliadku a až tam sa dozvieme, že máme zdravotný problém a to aj napriek tomu, že sa cítim dobre. Iný príklad je s autom. Jazdíme na aute, všetko je navonok v poriadku, ale niekde vo vnútri je skrytá porucha a je len otázka času, kedy dôjde k zlyhaniu. Tým chceme poukázať na to, že sa nemôžeme merať podľa toho, ako sa cítim. To, že sa mi zdá, a že mám pocit, že je všetko v poriadku, nie je mierou môjho skutočného stavu.

Prvým znakom toho, že som v nebezpečenstve stavu malej viery, ba priam že mám malú vieru, je, že sa nemodlím. Mohlo by sa nám zdať, že nie je dôležité o modlitbe hovoriť, že modlitba pre veriaceho je jednoduchá vec, ale práve v jednoduchých veciach sa skrýva veľké nebezpečenstvo. Keď by som si poctivo zapísal na papier, koľko som sa modlil od pondelka rána do nedele večera, tak to číslo na papieri je meter/mierka mojej viery. Modlitba meria to, čo som očakával, že Boh bude skutočne konať so mnou, s ľuďmi okolo mňa, že zasiahne v mojich situáciách a vo všetkom, čo sa so mnou deje. Čím viac sa toto číslo blíži k nule, tým vážnejší je stav. Mnohokrát, keď sa aj modlíme, je to už len mechanická a formálna modlitba a to znamená, že sme už blízko toho, ako sa ľudia naučili modliť v nejakom for-

málnom náboženstve, kedy mechanicky opakujú naučené vety a frázy. Písmo v liste Filipským 4:6 hovorí: „*O nič sa nestarajte, ale vo všetkom modlitbou a prosbou s ďakovaním nech sa oznamujú vaše žiadosti Bohu*“.

Boh v Starej zmluve znova a znova karhal Izrael za to, že nevolali k nemu, nemodlili sa. Namiesto pokornej závislosti na Bohu sa opäť a opäť oddávali neprávosti, často až po otrasné modlárstvo. Vyčítal im to všetko ako hriech. Písmo hovorí, že prvotnou príčinou ich neposlušnosti a úpadku, kedy namiesto živej modlitby a chvály slúžili hriechu, bola ich nevera. Vidíme túto spojitosť napr. v Deuteronomiu 1:32 či v Žalme 78:32. Neprichádzali s vierou k Božiemu zaslúbeniu. Už Stará zmluva odkrývala spojitosť medzi vierou v Boha a modlitbou k nemu – Žalm 78:34 „...a hľadali ho a navrátiac sa hľadali silného Boha skoro za svitu...“.

Prepojenie na modlitbu odkrýva i Žalm 107. Čítame „*A keď volali na Hospodina vo svojom súžení, zachránil ich z ich úzkosti*“ (Ž 107:13). Keď volali k Hospodinovi, vtedy ich počul. Opäť prišiel život viery a ten bol zjavný podľa horlivého volania k Najvyššiemu. Boh nepočúva tých, ktorí k nemu nevolajú. Boh nikde v Biblii nie je predstavený ako Boh, ktorý vypočuje ľudí, ktorí k nemu nevolajú, ktorí pred ním mlčia. Proroci karhajú Izrael, ale až vtedy, keď prišla národná kríza, Izraelci volali k Bohu. A to je nakoniec aj kontext Žalmu 107. Keď volali na Boha vo svojom súžení, on ich počul a zachraňoval.

Jeden zo znakov pohanov (neveriacich) je život v ustarostenosti. Žijú život neprestajného starania sa, pretože

nevedia, kto je Boh, nevedia, čo sa stane zajtra a čo s nimi bude po smrti. Ľuďom, ktorí nepoznajú Boha nezostáva nič iné, len život v ustarostenosti. Pán Ježiš v kázni na vrchu učil o viere, o nebeskom Otcovi, o jeho starostlivosti a apoštol Pavol rozvíja to, čo už Ježiš Kristus učil: „*O nič sa nestarajte, ale vo všetkom modlitbou a prosbou s ďakovaním nech sa oznamujú vaše žiadosti Bohu*“. Nemám o nič väčšiu vieru, než ako som sa modlil v tento deň, v tomto týždni. Nemôžem sa utiekať k pocitom, že v tomto dni som sa cítil fajn, že som bol celkom v pohode. Moja modlitba je meter mojej viery.

Druhý znak. Rýchle podliehanie satanovým útokom bez boja. V liste Efezským 6:16 je uvedené: „*A pritom pri všetkom vezmite štít viery, ktorým budete môcť uhasiť všetky ohnivé šípy toho zlého*“. Útoky toho zlého vždy zmerajú moju vieru. To znamená, že keď Satan na mňa útočí a chce ma zviest' do hriechu, naplniť môj život zlými žiadosťami a všelijako ma zastrašovať, vtedy mi Písmo hovorí: „*vezmite štít viery...*“. Čo sa stane, keď nezdvihnem štít viery? Tak jeho šípy ma zasiahnu a ja som jeho, už ma chytil. Šípy prenikli a už ma ťahá po svojich cestách. Moja myseľ už je tam, kde ma chce mať. Štandardný diablov nástroj sú pokusenia, ktoré prichádzajú cez telo alebo svet. Odolávam alebo som ľahkou korisťou, ktorá padne pri prvom nutkaní na zlé? Keď prvé ľahké pokusenie ma stiahne do hriechu, tak viem, že žijem v slabej, malej viere, v ktorej neviem zdvihnúť štít viery.

Písmo prikazuje „*ktorému sa postavte na odpor, pevní vo viere, vediac, že vaše bratstvo inde po svete znáša tie isté utrpenia*“ (1. Petrov 5:9). Moja schopnosť

odolávať až do konca meria moju vieru. Pretože dvíham štít viery, stojím pevný vo viere, odolávam diablovej a moja viera je zjavená a zmeraná. Toto nemá nič spoločné s pocitmi. Viem si zmerať tento deň, viem si spätne prezrieť celý tento týždeň a viem, čo som urobil, keď zrazu prišla myšlienka robiť niečo, čo je ďaleko od Božieho kráľovstva – či som vedel s ňou bojovať a odmietnuť ju – alebo ma dostala. Alebo, keď príde k takýmto situáciám a treba sa obrátiť na Boha, či som ako zvädnutý kvet, ktorý dal všetku energiu zemským aktivitám a stal som sa ľahkou korisťou pokušeniu?

Tretí znak. Slabá túžba po zhromaždení a spoločenstve kresťanov. Každý veriaci potrebuje miesto pred svoj duchovný život. Pán chce, aby zbory boli miestom, kde sa jeho ľud formuje cez vieru v Krista. Majú to byť tiež spoločenstvá založené na vzťahoch lásky, milosrdenstva a vzájomnej služby. Život viery spaseného ho prirodzene vedie k tomu, aby vo svojom spoločenstve zotrval. Židom 10:24-25 „*A pozorujme sa navzájom tým cieľom, aby sme sa roznechovali k láske a k dobrým skutkom neopúšťajúc svojho zhromaždenia, ako majú niektorí obyčaj, ale napomínajú sa, a to tým viacej, čím viacej vidíte, že sa blíži ten deň.*“

Potrebujem spoločenstvo, aby som bol roznieťený k láske a dobrým skutkom. Láska a dobré skutky všade v Biblii samozrejme pramenia z viery. Viera bude rozoznávať, že ak chcem slúžiť Bohu, potrebujem zhromaždenie, potrebujem bratov a sestry. Prirodzene a inštinktívne ma môj duch do spoločenstva bratov a sestier tiahne. Patrím tam, tam je moje miesto. Ak je ale viera slabá, tak

potom je to skôr tak, že sa musím prinútiť, aby som do zhromaždenia prišiel. Teraz hovorím o dlhodobom a opakovanom stave, ktorý trvá týždne a týždne. Tým nechcem povedať, že sa dočasne nevyskytnú prekážky alebo problémy, ktoré môžu brániť účasti na živote spoločenstva, ale ako náhle sa z toho stáva režim, ktorý dlhodobo pretrváva, je to meradlo môjho osobného stavu, ktoré poukazuje na malú vieru.

Štvrtý znak. Nevydávam svedectvo ľuďom okolo mňa o Kristovi, o viere, o spasení. Keď si v kalendári nájdem dátum, kedy som naposledy hovoril s niekým o Kristovi, tak to je mierou/metrom mojej viery. Žalmista v Žalme 116:10 uvádza: „*Uveril som, preto som hovoril.*“ Písmo sa k tomuto vracia v 2. Kor 4:13 „*Ale majúť toho istého ducha viery, podľa toho, čo je napísané: Uveril som a preto som hovoril, aj my teda veríme a preto aj hovoríme.*“ Čiže Pavol odvíja svoju službu zvestovania, apoštolstva a evanjelizácie od toho, že je to jediná voľba v živote viery. Ten, kto uveril, ten svoju vieru vyznáva. Ten, kto verí v Krista, nemôže svoju vieru skryť. Bude o nej hovoriť, bude o nej svedčiť.

Čo urobil väzenský strážca vo Fili-pách, keď sa obrátil (Skutky 16)? Zobral apoštola Pavla a Sílasa domov a oni zvestovali slovo jeho domácom. Svedectvo a vydávanie svedectva meria stav viery. Ak chodíme po tomto svete, sme v kontakte s ľuďmi a sú príležitosti svedčiť a nevyužívame ich, je to znak malej viery. Je to znak toho, že niečo s mojou vierou nie je v poriadku a potrebujem sa vrátiť späť na chodník viery.

Piaty znak. Neochota ísť do služby pre Pána a do konkrétnych odvážnych

činov pre jeho kráľovstvo. V 4. Mojžišovej knihe je opísaná situácia, keď Izraelští mali obsadiť Kanaánsku zem. Veľká časť špehov pustila zlú povest' medzi synov Izraelových o zemi, ktorú preskúmali. Len Józua a Káleb boli tí, ktorí mali vieru a hovorili: Musíme vojsť, Boh nám sľúbil tú zem, musíme vojsť do tých odvážnych činov. Všimnite si, ako nevera ostatných stála proti viere týchto dvoch mužov. Nevera ostatných desiatich špehov rýchlo nakazila celý národ, dva milióny ľudí! Vidíme, že s neverou to je naozaj vážna vec.

Ako sa prejavilo to, že ľudia nemali vieru? Neochota, nerozhodnosť, zbabelosť. Cúvanie z toho, čo mali podľa Božej vôle urobiť. Videli len nebezpečenstvo, videli len nepriateľov. Boh akoby vôbec neexistoval.

Aj s nami to tak môže byť. Možno je to práve náš dnešný stav. Znova a znova sa ocitáme v takýchto a podobných situáciách. Povedzme, že ako zbor pripravujeme evanjelizačné podujatia. Máme rozdávať traktáty, premietat' filmy, robiť tieto a tieto veci. Ale keď nemám záujem, nemám odvahu, nemám túžbu a nemám nasadenie vstúpiť do konkrétnych činov v tejto situácii, tak to poukazuje na to, že s mojou vierou to nie je dobré. Viera, ak len bude v poriadku, bude zdrojom toho, aby sme boli schopní bojovať dobrý boj viery v skutkoch, ktoré Boh pre nás pripravil. Znak malej viery je, že nechcem „dať svoju kožu na trh“. Nechcem nič riskovať. Ale my musíme mnohokrát pre Pána „zariskovať vo viere“.

Šiesty znak. Opakujúce a prevládajúce reptanie a šomranie. Veriaci musí bojovať s reptaním a šomraním a postaviť sa proti nemu, pretože ono chce

a môže nakaziť jeho myseľ. Nevďačnosť, šomranie, reptanie – toto zlo chce do môjho života prísť a chce ma premôcť.

V Biblii je reptanie spojené s malou vierou a so zlým postojom k Bohu. Exodus 16:2 „*A reptali, celá obec synov Izraelových, proti Mojžišovi a proti Áronovi na púšti*“ – preto 40 rokov blúdili po púšti, lebo namiesto viery zvolili si život reptania, šomrania.

Koľko som šomral minulý týždeň? Koľko som reptal? Koľko som mal v srdci nadávok a hromženia? A koľko impulzívnych, hnevlivých myšlienok? Koľko vnútornej agresivity na ľudí okolo mňa? To meria moju vieru a ukazuje mi, kde som, a aký som.

Siedmy znak. Ovládajúce stavy strachu, hrôzy a paniky. Vierou musím stáť v živote proti strachu. Konkurent viery je strach a neistota. Keď Písmo opisuje pohanské národy, tak ich opisuje ako tie, ktoré mrú strachom, keď pozorujú situácie, ktoré sa okolo nich dejú. „*A stalo sa, keď počuli všetci amorejskí kráľovia, ktorí boli za Jordánom, k moru, i všetci kananejskí kráľovia, ktorí boli pri mori, že Hospodín vysušil vody Jordána pred synmi Izraelovými, dokiaľ ho neprešli, ich srdce sa rozlialo ako voda, a nebolo v nich viacej ducha odvahy pred synmi Izraelovými*“ (Jozua 5:1). Opisuje ich ako ľudí stojacich v neistote k budúcnosti. Tieto národy nepoznali jediného pravého Boha a nemali živú vieru. Je isté, že veriaci, kresťan, nemôže byť taký istý.

Stav mojej viery preverí každá jedna kríza v mojom živote. Každá jedna kríza ukáže, či ma daná situácia vedie do strachu a paralyzovaného stavu, alebo ma vedie k tomu, že sa vierou držím Krista a on ma ako dobrý Pastier pre-

vedie cez ťažkosti. Pohľad neveriacich, nespasených do budúcnosti je pohľad plný strachu, smrti a hrôzy. Pohľad do budúcnosti veriaceho je Božia sláva, Ježiš Kristus a Boží plán! Nedá sa oboje súčasne prechovávať v srdci. Bud' budem žiť strachom alebo vierou.

Ôsmyznak. Neradujem sa uprostred skúšok. Aj to je znak malej viery, pretože Písmo učí, že sa máme radovať aj v ťažkostiach.

V ťažkostiach a skúškach sa ukazuje zrelosť a dokázanosť veriaceho. Kým sme boli bez Boha, naša predstava o radosti bola v zmysle naplnenia svojich životných plánov: toto chcem, toto si kúpim, toto urobím, toto dosiahnem a z tohto potom budem mať radosť, moja duša bude mať v tom svoje potešenie. Skúšky a protivenstvá sme vnímali ako niečo negatívne. Ale čo nám, veriacim, hovorí Písmo? „*Považujte to za každú radosť, moji bratia, keď na okolo upadáte do rôznych pokušení vediac, že dokázanosť vašej viery pôsobí trpezlivosť*“ (Jakub 1:2-3). Považujte to za každú radosť! Musíme mať vieru, aby sme sa mohli radovať v pokušeníach. To neznamená, že pokušenia už nie sú

ťažké a necítíme ich, ale to znamená, že už neviažeme radosť len na situácie, keď sme v pohode a bez problémov. Je to viera, silná (alebo veľká) viera, ktorá mi umožňuje mať radosť aj uprostred skúšok. Keď sa však neradujem aj uprostred skúšok a súžení, je to znak slabšej a nerastúcej viery.

Záverom zdôrazníme: Pozor na malú vieru! Keď sa držíme ďaleko od biblických učení o viere, je to správne a podržme to, ale varovanie je v tom, že nám hrozí iné nebezpečenstvo. Lebo vtedy, keď si povieme: ja nemám chybný, ale správny pohľad na vieru, vtedy pozor, aby sme nezabudli na tie bohaté a veľké pravdy o živej a rastúcej viere, ako o nich učí Písmo. Vyvarujme sa toho, aby sme neboli ľuďmi malej viery. A aby sme už svoju vieru nemerali pocitmi alebo svojou pohodou, lebo to nás môže oklamať. Náš pocit pohody, náš citový stav, nám nič nepovie o tom, ako sme skutočne pred Bohom na tom. Merajme sa metrom, ktorý je stanovený mimo nášho citového vnímania situácií. V Božom slove máme ten spoľahlivý meter, tak ako sme bod za bodom prechádzali jednotlivé meradlá viery.

Ján Šichula

Doteraz som bol iba počul o tebe; ale teraz ťa vidí moje oko.

Jób 42:5

Počiatkom múdrosti je bázeň Hospodinova, a známosť Najsvätejšieho je rozumnosťou.

Príslovia 9:10

Ten, čo činí vôľu Božiu, trvá naveky

Podme opäť porozmýšľať nad témou Viera a poslušnosť, ktorá z nej vyplýva. Existuje myslenie, ktorému uniká pravda o tom, že spasenie dostávame vierou v dokončené Kristovo dielo. Pridávaním čohokoľvek k dokončenému dielu sa dostávame mimo Kristovo evanjelium. Existuje zároveň i myslenie, podľa ktorého je viera jednorázový mentálny akt, po ktorom vôbec nemusí prísť nový život a zásadná premena človeka zvnútra von. Ako keby Písmo nič nevravelo o tom, že ten istý človek, ktorý je vierou ospravedlnený, tou istou vierou dostáva Svätého Ducha (pozri Gal 3:2). Kde je Boží Duch, tam predsa musí byť i ovocie Ducha, ako ho opisuje list Gal 5:22.

Skúsme tieto úvodné konštatovania preskúmať pohľadom na jeden verš od apoštola Jána a do celého toho vložiť zopár testovacích otázok. V 1. Jána 2:17 čítame: „*A svet ide ta i jeho žiadosť, ale ten, kto činí vôľu Božiu, trvá na veky*“. Položme si jednoduchú otázku: „Záleží na tom, či činíme Božiu vôľu?“. „Záleží na tom, či Boha poslúchame?“ Vieme povedať a povieme, že prv než sme prijali spasenie, Boha sme neposlúchali. Ale čo teraz, keď sme uverili a obrátili sa? Ako to je teraz s našou poslušnosťou?

Ak si ako východisko dáme už citovaný verš 1. Ján 2:17, táto istá otázka bude znieť: „Je človek, ktorý nekoná a nechce konať vôľu Božiu, na ceste do neba?“ Týmto sa pýtame úplne inak na otázku o nebi a večnom živote, než ju v evanjeliu normálne oznamujeme. Na cestu do neba sa môžeme pýtať podľa toho, čo je jej zdrojom a základom (iba Kristus a iba jeho dielo), ale tiež sa môžeme pýtať podľa toho, čo túto cestu sprevádza a čím sa prejavuje (totiž reálne konanie Božej vôle tu na zemi od okamihu obrátenia až po bod smrti alebo druhý Pánov príchod). Samo Písmo nás vedie k uvažovaniu v týchto dvoch rovinách.

Napríklad v liste Židom sa hovorí o „*veciach, ktoré idú so spasením*“ (Žid 6:9).

Musíme vedieť hovoriť o spasení nielen v zmysle toho, ako súvisí s vierou a s milosťou, ale musíme sa naň vedieť pozrieť i tak, ako o ňom hovorí Ján. Apoštol Ján spája večný život s konaním Božej vôle. Nejakým spôsobom jedno ide s druhým. Mohla by vzniknúť námietka, že len Ján spája konanie Božej vôle s večným životom, zatiaľ čo Pavol predkladá evanjelium milosti skrze vieru. Zoči-voči Pavlovým spisom však takáto námietka neobstojí, pozrime sa napríklad do Rímskym 8:13 „*Lebo ak žijete podľa tela, zomriete; ale ak Duchom mŕtvive skutky tela, budete žiť*“.

I Pavol píše tak ako Ján a tvrdí, že človek, ktorý žije podľa tela, ktorý sa oddáva hriechu a pôžitkárstvu a zlej žiadosti, nie je na ceste do neba, ale do večného zahynutia. Pavlove slová „žiť podľa tela“ ukazujú na to, čo by som nazval ako dominujúca telesnosť alebo skutky tela, ktoré sú zvykom od pondelka do nedele, týždeň za týždňom. Samozrejme, že žiadny kresťan nežije dokonale bezhriešne. Poklesky a zakolí-

sania budú s nami, až kým nedostaneme od Pána nové telo. To však neoslabaže váhu a dopad Pavlovej výpovede. Verše kladú pred nás jasnú výzvu a musíme o týchto veciach myslieť biblicky a prijať ako samozrejmosť, že „život podľa tela“ a „zlá žiadosť“, charakteristická pre svet okolo nás, nejde dokopy s večným životom. Tiež musíme mať odvahu pozrieť sa týmto meradlom na samých seba a nechať i bratov a sestry, aby sa na nás pozreli cez toto meradlo a povedali nám, čo vidia.

Na konci tohto bloku mi dovoľte urobiť čiastkové zhrnutie povedaného: Je bezpodmienečne potrebné, aby sme dobre poznali pravdy evanjelia o ospravedlnení, viere a milosti. Musíme správne chápať evanjelium, ale zároveň musíme biblicky myslieť o spasení aj cez iné spôsoby vyjadrovania, ktoré spasenie opisujú. V správnej pozícii sme vtedy, keď sme dobre uchopili spasenie i veci, ktoré spasenie sprevádzajú. Postúpme teraz ďalej.

V Božom pláne nejde len o spasenie (záchranu) z viny hriechu, ale aj z moci hriechu pričom oboje dokáže iba Kristus

Neraz v minulosti i súčasnosti sa rôzni biblickí bádatelia, pastori a učitelia vyjadrili, že ak Rímskym 2 až 5 rieši otázku záchrany spod viny hriechu (čo naozaj rieši), tak potom Rímskym 6 rieši otázku záchrany spod moci hriechu.

V Rímskym 6 vidíme základnú kosť: Kresťania, ktorí sú spasení milosťou (napr. na konci 6. kapitoly vo verši 23 Pavol dôsledne opakuje, že večný život je Boží dar z milosti a nie predmet akýchkoľvek ľudských zásluh a skutkov, či už by boli konané s Božou pomocou alebo bez nej), sa ako výsle-

dok spasenia stávajú poslušní (kľúčové verše sú 6 a 18, ktoré ukazujú na to, že naše stotožnenie s Kristom v jeho smrti a vzkriesení dosiahlo to, že ovládajúca moc hriechu je v momente obrátenia premožená a my sme prvýkrát v živote oslobodení spod otroctva hriechu). Obrátený človek teraz aktívne načúva tomu, čo Boh od neho chce a ide konkrétne vykonať Božiu vôľu v čase a priestore, deň za dňom.

To isté vidíme i v Efezskom 2:8-10. Spasenie je milosťou skrze vieru. Je to účinné spasenie premieňajúce hriešnika. Jeho výsledkom sú ľudia „konajúci dobré skutky, ktoré Boh vopred pripravil, aby sme v nich chodili“ (verš 10).

Už dávno pred nami opisovali rôzni kresťania toto veľké spasenie výrokom: „Kristus nás zachraňuje nielen z viny hriechu (a výsledkom je ospravedlnenie), ale aj z moci hriechu (a výsledkom je posvätenie)“.

Písmo hovorí aj o spravodlivosti kresťanov, ktorá je inej povahy, ako tá, ktorá je pripočítaná v momente uverenia.

Ďalšie, čo si potrebujeme „prezápašiť“, súvisí s tým, čo Písmo hovorí o spravodlivosti v živote kresťana. I v tomto bude kľúčová 6. kapitola listu Rímskym. Slovo spravodlivosť Písmo nepoužíva len na označenie pripočítanej spravodlivosti (napr. Rim 4:5+9+11; 2. Kor 5:11; Fil 3:9). Správne hovoríme, že pripočítaná spravodlivosť je dôležitá a že bez nej sme pred Svätým Bohom stratení – na tom niet čo spochybníť. Pozrime sa ale na niekoľko miest šiestej kapitoly listu Rímskym:

„Či neviete, že komu sa vydávate za sluhov cieľom poslušnosti, že ste sluhami

toho, koho poslúchate – bud' sluhami hriechu na smrť bud' sluhami poslušnosti na spravodlivosť?“ (Rímskym 6:16).

„Po ľudsky hovorím pre slabosť vášho tela: Lebo ako ste boli vydali svoje údy za sluhov nečistote a neprávosti robiť neprávosť, tak teraz vydajte svoje údy za sluhov spravodlivosti na posvätenie“ (Rímskym 6:19).

Tu sa už nehovorí o pripočítanej spravodlivosti, ale sú to všetky tie naše skutky, rozhodnutia, počiny, ktoré robíme z poslušnosti voči Bohu po tom, ako sme prijali nový život. Koniec šestnásteho verša ukazuje, že táto spravodlivosť spočíva v našej poslušnosti a verš devätnásť odkrýva, že keď konáme to, čo je spravodlivé, po tom máme posvätenie (žijeme posvätenie). O oboch týchto skutočnostiach obrátenia, uvedených v týchto veršoch, sa niekedy hovorí ako o „posväcujúcej spravodlivosti“. Bežne sa ale označuje aj ako praktická spravodlivosť.

Samozrejme, že táto druhá, alebo posväcujúca, alebo praktická spravodlivosť nie je dokonalá. Nemôžeme o nej povedať, že je dokonalá v zmysle úplnej perfektности – to by inak znamenalo, že Boh by na nej nenašiel žiaden nedostatok. Takáto je iba Kristova spravodlivosť. Ale táto praktická ani nepotrebuje byť v takomto zmysle dokonalá, pretože to, o čo Bohu ide, je, aby bola skutočná, autentická alebo naozajstná, a aby rástla a posúvala sa čoraz bližšie k jeho dokonalým normám. Takéto niečo sa deje postupne a nie z večera do rána. Podstatné je nezastať a ani necúvať, ale dennodenne Boha poslúchať v tej miere, v akej len sme schopní. Toto sa Bohu páči a očakáva to od nás.

Kľúčové v otázke „posväcujúcej spravodlivosti“ je porozumieť, že Boh nás prijíma ako svoje deti a nie ako pracovníkov, ktorí dostávajú popis práce a nejakú zmluvnú odmenu. Sú rôzne veci, o ktoré naše deti žiadame a dávame im rôzne úlohy – napríklad upratať hračky, umyť si ruky, povysávať, vyniesť kôš, atď. Lenže často sa stane, že deti to neurobia celkom presne podľa našich požiadaviek. Mohlo byť veľa dôvodov, ktoré k tomu prispeli, ale výsledok je ten, že dielo nie je absolútne dokonalé. Je to dôvod k tomu, aby sme od nich už nič viac nechceli? Alebo vylejeme na nich spŕšku kritiky a ubíjajúcich výčitiek, pretože to neurobili tak perfektne, ako by sme to urobili my? Ja si neviem predstaviť, že rodič, ktorý to dobre myslí so svojím dieťaťom, by takto konal.

Takže neučíme, že naše poslúchanie je na sto percent bezhriešne dokonalé, a predsa trváme na tom, že naše poslúchanie je dôležité a má pre Boha cenu. A iná cesta ako praktická poslušnosť pre spaseného človeka nie je. Ak hlboko v našom srdci nežije inštinkt poslušnosti, potom je otázka, či sme vôbec Božie deti. Božie deti totiž poznať podľa ich poslušnosti Otcovi.

V Božom pláne pravá a živá viera nie je proti takej poslušnosti, ktorá je ovocím a dôkazom tejto viery

Pokračujme ďalej v našom hľadaní odpovede na to, ako v Písmach súvisí viera kresťana s jeho poslušnosťou. Nemôžeme nikdy pristúpiť na myšlienku, že jeden má vieru, a druhý má poslušnosť, ako keby sa tieto veci navzájom vylučovali. Existujú veci, ktoré sa vylučujú, ale i veci, ktoré idú spolu ruka v ruke. Dôležité je, aby sme ako

Božie deti, ktoré sa chcú riadiť Pánovým slovom, zodpovedným štúdiom dospeli k tomu, čo patrí do prvej situácie a čo zase do druhej.

Od chvíle, keď prežijeme obrátenie a Boh nás preniesol z kráľovstva tmy do kráľovstva svojho Syna (pozri Kolosenským 1:12), začíname sa učiť, ako správne narábať so svätým Písmom. Zisťujeme, že to nie je len manuál viery, ktorý ukazuje na Krista ako jediný zdroj spasenia (pozri 2. Tim 3:15), ale tiež i učebnica spravodlivosti, ktorá prichádza s autoritou samotného Boha, aby nás vychovávala dennodenne k praktickej spravodlivosti (pozri 2. Tim 3:16-17).

Začali sme odkazom na verš 1. Jána 2:17 „*A svet ide ta i jeho žiadosť, ale ten, kto činí vôľu Božiu, trvá na veky*“. Tento verš však automaticky vyvoláva prirodzenú otázku. Čo je teda Božia vôľa? Z čoho pozostáva? Kde ju nájdeme?

Nájdeme ju vo Svätom Písme. Tam ju nachádzame, či už vo forme priamych príkazov a zákazov, alebo vo forme pobádaní, napomenutí, usmernení, prosieb či príkladov konania (tých hodných nasledovania i zavrnutia). Uvedieme príklad: Pán Ježiš hovorí v kázni na vrchu o tých, ktorí lačnejú a žiznia po spravodlivosti (pozri Matúš 5:6). Duch Boží v súčinnosti so slovom pôsobí hlboko na moje vnútro a začínam si uvedomovať, že Písmo tu hovorí o živote kresťana. Raz viac a raz menej sa opis z tohto verša stáva realitou pretavenou do môjho osobného života. Nebudem spokojný s tým, čo vidím v tomto svete a bude mi to pôsobiť bolesť a nebudem sa môcť len tak ľahostajne na to pozerieť. Nepravosť, povrchnosť, bezbožnosť a hriech okolo mňa bude

rezať moju dušu a to ma potom núti viac a viac lačniť po Bohu a jeho vláde a po tom, aby už konečne uviedol éru spravodlivosti a raz navždy dal hriechu STOP. Neprehliadnime, že bez Písma nie je možné túto Božiu vôľu poznať. Písmo je zrkadlo toho, akí ideálne máme byť. Musíme sa každý deň pozerieť do tohto Božieho zrkadla (pozri Jakub 1:25). Zároveň Svätý Duch bude pôsobiť cez slovo a viesť nás k poslušnosti všetkému, čo je nám od Boha zjavené.

Iný príklad. Príkaz Pána Ježiša znie: „*Veďte moje jarmo na seba a učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom, a nájdete odpočinutie svojim dušiam; lebo moje jarmo je užitočné a moje bremeno ľahké*“ (Matúš 11:29-30). Čítam alebo počúvam tento výrok Pána Ježiša a vidím, že tento príkaz strategickým spôsobom patrí ku Kristovej vôli pre môj život. Už nemám na výber a chcem sa učiť od Krista. Nech ide moja pýcha a nadutosť a okázalosť preč a nech na jej miesto príde pokora a krotkosť. Zaujímavé ale je, že tento výrok odznel v kontexte, ktorý má všetky znaky toho, že ide o Kristove volanie k ľuďom, aby prijali spasenie, ktoré dáva iba On. Keď človek odpovie na toto pozvanie, vtedy povieme, že má spasiteľnú vieru a očakávame, že v nej zostane až do konca života. Ale uprostred tohto volania k spaseniu je hneď aj poukázanie na to, aký charakter chce Kristus vyformovať v ľuďoch, ktorí v neho uveria. Je viera v Krista proti takej poslušnosti, ktorá je ovocím tejto viery? Rozhodne nie, a preto ich ani proti sebe nestavajme.

Pridajme ale ešte jeden príklad a tentoraz zo Starej zmluvy. Pripomeňme si udalosti okolo Kaina a Ábela. Záznam

o týchto dvoch bratoch začína veľmi podobne. Obidvaja prinášajú Bohu obeť. Boh prijme Ábelovu obeť a poteší sa jej, kým Kainovu neprijme. Následne Kain vzbĺkne hnevom, je plný žiarlivosti, nič nedbá na Božie láskyplné varovania, podlo zavraždí svojho brata a nakoniec neváha Bohu klamať. Čím to je, že to, čo začalo tak podobne, pokračuje a končí sa tak veľmi rozdielne? Myslím, že práve tieto otázky si kládli autori Novej zmluvy, zvlášť v liste Židom a Jánových epištolách. Snažili sa preniknúť do hĺbky, odkiaľ sa zobral tento rozdiel medzi cestou Ábela a cestou Kaina hneď na úsvite ľudskej histórie. Spomeňme si, ako znie odpoveď v liste Židom? „*Vierou doniesol Ábel Bohu väčšiu obeť než Kain, ktorou to vierou dostal svedectvo, že je spravodlivý, keď svedčí Boh pri jeho daroch, a ňou, zomrúc, ešte hovorí*“ (Židom 11:4).

Z listu Židom vieme, že Ábel mal vieru. Práve takú vieru, akú Boh chce od človeka. Vieru, ktorou sa človek chopí Božích zaslúbení a už sa ich nepustí. Ale čo Ábelova poslušnosť?

Bol Ábel poslušný Bohu? V terminológii 1. Jána 2:27 bol aj on ten, ktorý činil Božiu vôľu a tak trval na veky v kontraste ku svetu, ktorý hynie? Áno, bol. Vidíme to už priamo v Genesis 4. Ábel robí to, čo je správne a Boh prijme jeho obeť. Jeho obeť je správna, čo do formy, aj čo do zdroja a Boh ju prijíma, kým Kainova je odmietnutá. Pre Novú zmluvu je dôležité to, čo urobil Ábel. Na neho sa odvoláva i apoštol Ján a píše o ňom nasledovne: „*Lebo to je tá zvesť, ktorú ste počuli od počiatku, aby sme milovali jeden druhého. Nie tak, ako čo Kain bol z toho zlého a zabil svojho brata.*

A prečože ho zabil? Preto, že jeho skutky boli zlé a jeho bratove spravodlivé“ (1. Ján 3:11-12).

Apoštol Ján nehovorí v súradniciach viery tak, ako je to v liste Židom, ale v súradniciach skutkov. (Nech nám však neujde Jánova zmienka o tom, že Kain „bol z toho zlého“, čo je zjavný odkaz na to, že Kain nikdy nebol znovuzrodený a teda ani nikdy nemal pravú vieru.) Toto sa úzko dotýka našej otázky o tom, ako viera súvisí s poslušnosťou. Ján najprv v prvom liste vo verši 3:1 pripomenie základné prikázanie Pána Ježiša, aby sme sa navzájom milovali. Následne sa odvolá na varovný príklad zo Starej zmluvy, keď Kain nemiloval svojho brata.

Čo bolo zdrojom toho, že Kain zabil Ábela? Ábelové skutky boli spravodlivé a dobré. A vyvolali žiarlivosť v Kainovi, ktorého skutky boli zlé. Ábel bol poslušný a Kain bol neposlušný. Pozoruje Ábela a jeho poslušnosť a tiež i to, ako Boh prijal Ábelovu obeť. Kainove srdce je však ovládané hriechom, nechotné sa kajať, skloniť sa pred Bohom a hľadať odpustenie. Zrodí sa v ňom nenávisť a tá sa zavŕši vraždou. Z toho odvádza apoštol Ján poučenie pre nás kresťanov dnes. Máme milovať skutkom zo srdca plného viery a nie, ako to bolo s Kainom.

Čo presne ale čítame o Kainových skutkoch a Ábelových skutkoch? Kainove skutky boli zlé, ale Ábelove boli spravodlivé. Biblicky môžeme povedať aj to, že Ábel mal vieru (pozri Židom 11:3), a aj to, že jeho skutky boli spravodlivé (pozri 1. Jána 3:12). Zrazu máme za sebou ďalšie kolo hľadania odpovede na to, či viera stojí proti takej posluš-

nosti, ktorá vyplýva z nej ako jej ovocie. A odpoveď je opäť Nie.

Keď sme už vysvetlili (už vieme), čo tvrdíme, uistíme sa ešte v tom, čo netvrdíme. Nepovedali sme, že Ábel bol spasený zo skutkov alebo že bol ospravedlnený zo skutkov. O jeho spasení sa vždy hovorí, že je z viery. Ďalšie dôležité konštatovanie je, že Kain neposlúchal, lebo nemal ani vieru, z ktorej by pravá a Bohu milá poslušnosť pramenila. Kain nemal vieru, a tak stojí v kontraste k Ábelovi. Ábel priniesol väčšiu obeť, lebo mal vieru. Kain priniesol malú obeť, lebo nemal vieru. Kain neposlúchal, jeho skutky boli nespravodlivé. Koniec Kaina je ten, že je odsúdený pre svoje zlé skutky a nikdy nebol ospravedlnený, pretože nemal vieru. V udalostiach s Ábelom a Kainom viera nebola proti poslušnosti. Ábel mal vieru i poslušnosť. Kain mal neveru a neposlušnosť.

Nádejам sa, že už vidíme, že keď Písmo hovorí „ten, kto činí Božiu vôľu, trvá naveky“, tak to nie je v rozpore s tým, keď na inom mieste hovorí „lebo ste milosťou spasení skrze vieru“.

V Božom pláne človek nemôže byť spasený kombináciou skutkov a viery

V predchádzajúcich blokoch sme sa bližšie pozreli na to, čo v Božom pláne dokopy ide. Ešte strávme nejaký čas pohľadom na to, čo v Božom pláne dokopy nejde.

Ide dokopy byť ospravedlnený zo skutkov a byť ospravedlnený z viery? Teraz sa už pýtame, ako človek získava postavenie spravodlivého pred Bohom. Sú to skutky alebo viera v Kristovo dokončené dielo? Môžeme sa tiež opýtať, čo je základom nášho spasenia? Sú to naše skutky, hoci aj vykonané po obrátení, alebo Kristovo vykupiteľské

dielo? Písmo nás opakovane vedie k jednoznačnej odpovedi: „*Ale ak milosťou, vtedy už nie zo skutkov, pretože milosť by už nebola milosťou. A jestli zo skutkov, nie je to už milosť, pretože skutok už nie je skutkom*“ (Rímskym 11:6).

Pavol v tomto verši hovorí o spasení, o záchrane, o vykúpení v Kristovi, a ak parafrázujeme to, čo hovorí, potom odpoveď na našu otázku znie: „Vylúčené, nikto nemôže byť spasený naraz (súčasne, kombináciou) z milosti a zo skutkov a nikto nemôže byť na tom tak, že by bol vôbec spasený zo skutkov. A keď je to raz z milosti, nie je to už zo skutkov“. Teda hovorí, buď si v tej pozícii, že si hľadal ospravedlnenie z viery, a aj si ho získal a máš ho, alebo sa snažíš vo svojej naivite a vo svojom nepochopení pravdy o Bohu byť ospravedlnený so skutkov, ale to sa ti nikdy nepodarí. Takže vidíme, že toto sa naozaj vylučuje.

Pozrime iný verš: „*No, že zákonom nebol a nebude nikto ospravedlnený u Boha, je zrejmé, pretože spravodlivý bude žiť z viery*“ (Galatským 3:11).

Vidíme, že zákon (teda zoznam povinností, ktoré človek má voči Bohu do bodky naplniť, aby ho Boh mohol prijať za jeho skutky) a viera sa vylučujú. Byť ospravedlnený zákonom znamená, že som zmluvne naplnil to, čo Boh od mňa chce. Takto nebude nikto u Boha ospravedlnený, lebo už Stará zmluva hovorí, že spravodlivý bude žiť z viery.

Pavol pokračuje: „*A zákon nie je z viery, ale vraj: Človek, ktorý to všetko učinil, bude tým žiť*“ (Galatským 3:12).

Opäť vidíme, že tieto dve veci nejdu dokopy. Ale pozor, tieto verše nás neučia a nehovoria, že viera v Boha a poslušnosť Bohu, ktorá z tejto viery pramení,

sa vylučujú. Hovoria o tom, že sa vylučuje spasenie zo skutkov a spasenie z viery, že sa vylučuje ospravedlnenie z viery a ospravedlnenie zo skutkov.

Záverečné konštatovania. Apoštol Pavol nám hovorí, že človek, ktorý nemŕtvi skutky tela, nie je na ceste do neba a apoštol Ján nám hovorí, že človek, ktorý nekoná Božiu vôľu, nie je na ceste do neba. Písmo je v tomto v harmonickej jednote.

Strom nie je proti ovociu a koreň nie je proti kmeňu a vetvám. Všetka poslušnosť kresťana, ak má mať pred Bohom akýkoľvek zmysel, musí prameniť z viery, ktorá je dennodenne udržiavaná na Kristovej dokonalosti a dostatočnosti. Kresťan verí v Kristovo dokončené dielo vykúpenia. Pre dosiahnutie večného ži-

vota sa spolieha iba na Kristove zástupné utrpenie a jeho celoživotnú dokonalú poslušnosť Otcovi. Keď toto vieme, nebojme sa zároveň povedať, že človek, ktorý Boha návykovo neposlúcha (teda jeho život ako celok charakterizuje neposlušnosť), na ceste do neba nie je. Práve tak ako človek, ktorý sa nikdy nemodlí, nie je na ceste do neba a ani človek, ktorému život preteká pomedzi prsty bez toho, aby zápasil o posvätenie a duchovný rast, nie je na ceste do neba.

Modlime sa denne, aby sme žili vierou v Krista cieľom poslušnosti. Spasiteľná viera totiž ide ruka v ruke s poslušnosťou, ktorá pramení z tejto spasiteľnej viery. Kristus je jediný základ pre naše ospravedlnenie a jediná moc pre naše posvätenie. Jemu patrí sláva.

Ján Šichula

Dôležitosť vykladania Písma

A Ezdráš, učený v zákone, stál na vyvýšenom drevenom rečništi, ktoré spravili na tú vec... vyučovali ľud zákonu. A ľud stál na svojom mieste. A čítali z knihy, zo zákona Božieho, zrozumiteľne, vykladajúc zmysel. A tak rozumeli ľudia tomu, čo sa čítalo.

Nehemiáš 8:4-8

Témou článku je: Správne narábanie so slovom Božím. V Nehemiášovi 8:8 vidíme, že keď sa čítalo Božie slovo, takisto bolo podané vysvetlenie jeho významu. Vykladali zmysel, a tak rozumeli ľudia tomu, čo sa čítalo. Práve o tom sa chystám písať v tomto článku.

Prečo je vykladanie Písma dôležité?

Premýšľajme nad tým, prečo je dôležité, aby sme Bibliu správne rozumeli. Keď si zoberiete Bibliu, tak vo svojich rukách držíte knihu. Je to kniha ako mnohé iné, so stranami a slovami. Sú v nej slová a nie obrázky. Keď sa pozriete

na tie slová, sú pospájané do viet. Ako sú slová pospájané do viet, nesú v sebe istý význam, zdieľajú nám informácie. Každá kniha zdieľa nejakú informáciu, ale Biblia nie je hocijaká kniha. Biblia o sebe tvrdí, že je slovo Božie. Teda je tá najdôležitejšia kniha na celom svete.

Veríme, že Biblia – Božie slovo je jediné autoritatívne pravidlo viery. V Biblii nachádzame to, čomu Boh chce, aby sme verili, a ako chce, aby sme žili. Biblia nás učí o Bohu, o nás, o tom, čomu musíme veriť a ako by sme mali žiť. Biblia nám poskytuje učenie pre dobro našich duší. Ak pamätáte na to, že máme nesmrteľné duše, potom nie je pre nás nič dôležitejšie ako porozumieť tomu, čo Boh hovorí a čo sa týka vecí večnosti. Nielen o terajšom živote, ale aj o večnom živote. Pretože dokonca i tí, ktorí neveria Biblii, majú stále dušu. Aj potom, keď zomrú, budú ďalej existovať. Biblia robí rozdiel v tom, kde ľudia strávia večnosť. V Biblii je zjavená cesta spásy. A nie je nič dôležitejšie, než aby sme ceste spásy jasne porozumeli.

Prečo je teda životne dôležité správne narábať s Božím slovom? Odpoveď je: pretože to má dočinenia s Bohom, s nami a s večnosťou. Ale položme ďalšie tri trochu detailnejšie otázky: Čo Biblia, Božie slovo vlastne hovorí? Čo Biblia vlastne znamená? Ako môžem aplikovať poslanstvo Biblie na seba a na svet, v ktorom žijem? O čom hovorí Boh, že tomu musím veriť a ako mám podľa toho žiť?

Pri odpovediach na tieto otázky môžeme pochopiť, že je veľmi dôležité, aby sme jasne rozumeli Božiemu slovu. Zvažujeme teda životne dôležitú tému.

Čím lepšie porozumieme, ako správne narábať s Božím slovom, tým viac sa budeme vedieť kŕmiť Božím slovom a mať z neho úžitok.

Je dôležité, aby kazatelia a učители správne interpretovali Bibliu, ale pre všetkých kresťanov je veľmi užitočné, aby sami vedeli, ako narábať s Božím slovom. Pamätáte sa na ľudí, ktorých

Pavol stretol v Berei? V Skutkoch 17:11 čítame, že títo ľudia počúvali Pavla a potom skúmali Písma a chceli zistiť, či v Biblii je to tak, ako hovoril Pavol. Takýto postoj potrebujeme mať aj my. Potrebujeme duchapľne počúvať kazateľa a byť pripravení skúmať Písma.

V ďalšom si položíme tri otázky a budeme hľadať odpovede na ne.

Prvá otázka: *O čom vlastne hovoríme? Aký je technický názov pre tento predmet vykladania Písma?*

Technický názov pre tento predmet je *hermeneutika*. O čom teda hovoríme? Hermeneutika je v skutočnosti niečo, čo robíme všetci. Pravdepodobne si to ani neuvedomujeme. Keď čítate knihu, časopis alebo noviny, čítate a premýšľate nad tým, čo čítate. A vtedy, keď premýšľate nad tým, čo čítate, vykonávate *hermeneutiku*. Pretože bez toho, aby ste nad tým príliš rozmýšľali, kladiete otázky, ako napríklad: *Čo to znamená? Čo to má dočinenia so mnou? Ako ma to zmení?* Nezáleží na tom, čo čítate, v určitom rozsahu rozmýšľate v línii týchto otázok. Alebo keď čítate nejakú poéziu alebo román, počas čítania nejakým spôsobom rozmýšľate nad tým, čo čítate. Bez toho, aby ste o tom vedeli, robíte/ uskutočňujete *hermeneutiku*.

Hermeneutika je teda predmet o naučení sa princípov interpretácie niečoho. Je o učení sa, ako porozumieť tomu, čo autor mienil. A je o učení sa, ako porozumieť tomu, čo autor chce, aby som robil. Rozumieme, že keď čítame Bibliu, autorom je Boh a chceme porozumieť, čo Boh mieni. Chceme porozumieť, čo Boh chce, aby sme robili. Je veľmi ľahké čítať Bibliu bez toho, aby sme takto uvažovali. Ale máme byť ľuďmi,

ktorí vážne uvažujú nad Bibliou, keď ju čítajú.

Niektorí ľudia čítajú Bibliu, no aplikujú zlé princípy na jej porozumenie. Niektorí ľudia môžu byť pri čítaní Biblie vo veľkých omyloch. Niekedy to znamená, že môžu urobiť chyby vo svojich vlastných životoch, alebo ešte horšie, spôsobia, že iní ľudia urobia chyby, alebo že budú veriť nesprávnym veciam. Je to preto, lebo neporozumeli, ako správne narábať s Bibliou.

Pozrime sa napríklad na Žalm 46:11 „*a hovorí: Prestaňte a vedzte, že ja som Boh*“. Mám poznámky z jednej kázne, ktorú niekto kázal a z tohto verša vyvodzoval, že je veľmi dôležité mať čas na rekreáciu, na voľný čas. Povedal to preto, lebo v angličtine je tu slovo „*be still*“ (v češtine „*umlknite*“, v slovenčine „*prestaňte/utíchnite*“). Ten kazateľ povedal, že by sme mali mať čas na oddych a poznať, že On je Boh. Ale toto nie je poslanstvo Žalmu 46:11. Je to falošná interpretácia Biblie. Možno môžeme hovoriť o voľnom čase z iných veršov, ale nie z tohto veršu. Toto je dôvod, prečo je hermeneutika dôležitá. Je o náležitom význame Božieho slova a jeho správnej aplikácii.

Takže odkiaľ vzala *hermeneutika* svojej meno? Prečo hovoríme o hermeneutike? V gréckom jazyku nájdete toto slovo v súvislosti so slovami „porozumenie“ alebo „vysvetlenie“, či „interpretovanie/vykládanie“.

A čo je táto *hermeneutika*? Nieкто povedal, že „*hermeneutika* je veda a umenie biblickej interpretácie“. Je to veda, pretože má pravidlá, ktoré treba nasledovať. A je to umenie, pretože sa tomu učíme zručnosťou. Nie je to o tom

ako použiť počítač, aby sme na niečo dostali správnu odpoveď. Je to o učení sa a o umení interpretovať/vykladať. Je to o aplikovaní princíпов. Musíme pochopiť, že Biblia je zostavená z kníh, ktoré boli napísané veľmi dávno ľuďmi, ktorí hovorili inými jazykmi a žili v iných kultúrach ako my. Hermeneutika je o učení sa, ako použiť toto poznanie a o tom, ako ukázať význam Božieho slova pre nás dnes. Takže toto je prvá otázka, o čom rozprávame – hermeneutika ako technický pojem.

Druhá otázka ide naozaj trochu hlbšie ohľadne toho, prečo je hermeneutika dôležitá. *Prečo je dôležitá?* Na tú otázku dám niekoľko odpovedí.

Odpoveď číslo 1. *Pretože Biblia je slovo Božie.*

Pamätajme, že Pavol povedal, že všetko Písmo bolo vydýchnuté Bohom. Biblia je veľmi stará kniha, je to staroveké písmo, ale je to takisto živá kniha. Je to slovo živého Boha. Je to niečo, čo patrí Bohu a je to niečo, čo Boh vydýchol. Je to zjavenie od Boha a je to zjavenie od Boha, ktoré nás učí o Bohu. Ďalej nás učí o nás samých, o svete a o duchovných pravdách. Učí nás dokonale. Iba v Biblii sa môžeme dozvedieť o ceste spasenia.

Biblia učí veci týkajúce sa Pána Ježiša Krista. Pamätajme, že Biblia nás učí, že sme hriešnici, ktorí si zaslúžia byť potrestaní pre svoje hriechy. Ale v Ježišovi Kristovi existuje cesta spasenia. O týchto veciach sa nemôžeme dočítať nikde inde. Toto je základná pravda.

V tejto knihe sa nachádza najdôležitejšia informácia, akú len vôbec môžeme dostať. Biblia prišla od Boha zvláštnym spôsobom. On ju vydýchol a použil ľudí, aby to zapísali. Nieкто

povedal toto: Biblia je Božie slovo dané/vyslovené/odovzdané slovami ľudí v histórii. Práve kvôli tomu, čím Biblia je, máme za úlohu správne ju pochopiť. Preto, že Biblia je slovo Božie, má večnú závažnosť. Prihovára sa celému ľudstvu, každej vekovej skupine a každej kultúre na tomto svete. Práve preto, že Biblia je slovo Božie, musíme ju počúvať a mali by sme ju poslúchať. Preto, že Boh hovoril svoje slovo cez ľudské bytosti, ktoré žili v určitých dobách v histórii, znamená to, že musíme porozumieť niečo z toho jazyka, doby a kultúry. Takže tu je naozaj dôležitá kniha a nemôžeme si dovoliť ignorovať, čo hovorí, ale potrebujeme jej dôkladne porozumieť, pretože sa jedná o otázku života a smrti.

Nehovorí len o ceste spasenia, ale hovorí aj o tom, čo Boh chce, aby ľudia na tomto svete žili. Biblia nás učí systému etiky. Vyučuje nás ceste, ktorá je dobrá a spravodlivá. No opäť – potrebujeme správne porozumieť, ako aplikovať biblickú etiku. V Starej zmluve nájdeme mnohé príklady mužov, ktorí mali mnoho žien. Malo by sa to praktizovať dnes? V Starej zmluve nájdeme, že Židia by nemali požičovať peniaze na úrok. Ak ty niekomu požičiáš peniaze, je to nesprávne, ak žiadaš úroky? Toto sú veľmi praktické otázky a Biblia pojednáva o takýchto otázkach a situáciách, ale musíme porozumieť, ako aplikovať jej učenie pre dnešok. Nejdem odpovedať na tieto otázky. Len ich predkladám, aby ste mohli viac cítiť význam tohto predmetu.

Biblia je Božie slovo. Je veľmi dôležitá a praktická. Takže to je prvý dôvod, prečo je hermeneutika dôležitá.

Odpoveď číslo 2: *Biblia je zostavená z rozličných druhov literatúry.*

Niektorí ste študovali právo, iní medicínu, počítače a ďalší iné odbory. Keď čítate učebnice/skriptá, používate druh hermeneutiky, ktorý sa líši od toho, keď čítate poéziu. Poézia opíše nádheru zapadajúceho slnka a použije na to pestrofarebný jazyk. Právnické učebnice nepoužijú pestrofarebný jazyk. Medicínske učebnice a skriptá nie sú ako romány. Rozumieme teda, že existujú rozličné druhy literatúry. Pritom používate odlišné metódy interpretácie v závislosti od žánru literatúry, ktorý čítate.

Biblia v sebe obsahuje rozličné žánre. Je tam poézia, história, sú tam evanjeliá, listy, proroctvá a dlhé zoznamy mien. Nečítate to všetko rovnakým spôsobom. Ak by ste čítali biblickú poéziu tým istým spôsobom, ako ste čítali jej historické oddiely, Biblia bude znieť absurdne. Mohli by ste čítať poetický oddiel v Biblii a myslieť si, že Boh jazdí na oblakoch. Nieкто môže povedať: Nuž, ale ja nevidím Boha jazdiť na oblaku. Biblia používa poetický jazyk. Je teda očividne treba rozlíšiť, že sú rozličné druhy literatúry. Z toho dôvodu záleží (na hermeneutike), aby sme rozumeli, čo čítame.

Odpoveď číslo 3: *Nemôžeme si dovoliť nesprávne pochopiť poslanstvo Biblie.*

Biblické poslanstvo je tak dôležité, že nesmieme urobiť chyby. Áno, sme ľudia a robíme chyby a pre niekoho je veľmi ľahké povedať: *Toto je to, čo hovorí Pán*, alebo: *Toto je to, čo Biblia učí*, alebo: *Toto je to, čo mne Pán povedal*. Je ľahké urobiť chybu a padnúť do pasce: *Toto*

je to, čo hovorí Pán, keď to On v skutočnosti vôbec nepovedal. Preto potrebujeme Bibliu študovať starostlivo a vždy musíme mať postoj učenia sa. Niektorí môžu povedať: *Znamená to, že musím chodiť na biblickú školu?* Alebo: *Musím mať množstvo kníh, či stráviť množstvo hodín štúdiom predtým, než môžem začať správne čítať Bibliu?* Nie, toto to neznamená. Pretože Bibliu možno porozumieť bez toho, aby sme chodili na biblickú školu a bez množstva kníh. Ale ak máte základné poznanie o tom, čo je Biblia, a určité vedomie toho, o čom budeme hovoriť, môžete začať čítať Bibliu duchapľnejšie.

Chcel by som vás vyzvať a povzbudiť čítať Bibliu tak, aby ste textu kládli otázky: *Čo čítam? Je to poézia? Je to história? Keď sa takto budete pýtať Biblie (klásť otázky), vaše oči nebudú len tak letieť po povrchu stránok, ale budete do tých slov ponorení. Takto sa Božie slovo dostane do vašich myslí a srdc. Je veľmi jednoduché čítať Bibliu, odložiť ju a potom zabudnúť, čo sme čítali. Ale ak premýšľame nad tým, čo čítame, pomôže nám to zapamätať si, čo čítame. Čas nášho biblického štúdia sa stane významnejším. Obzvlášť dôležité je to pre tých, ktorí učia Božie slovo, aby sa vážne snažili pochopiť, čo Biblia hovorí.*

Ďalšia vec. Nie je to len o čítaní a porozumení Božieho slova, ale otázka je: *Veríš tomu, čo čítaš? Si pripravený to poslúchnuť?* Povedal som vám, aby ste sa Božieho slova pýtali: *Čo to čítam? Čo to znamená? Ako to aplikovať?* Ale to, čo sa v skutočnosti deje, je, že Božie slovo sa pýta vás: *Veríš tomu? Si ochotný poslúchnuť? Čítaš s vierou?* Toto sú

spôsoby, akými vás ako kresťanov bude Božie slovo budovať.

Prirodzená/telesná myseľ nedokáže pochopiť veci Božie. To neznamená, že ľudia, ktorí nie sú kresťania, nemôžu porozumieť tomu, čo evanjelium hovorí. Ľudia dokážu veľmi často jasne porozumieť, čo hovorí evanjelium. Intelektuálnym spôsobom. Ale neprijímajú slovo, neveria slovu. Odmietajú slovo. Odhadujem, že s takými ľuďmi ste už všetci hovorili. Možno ste aj vy sami boli takými. Možno ste rozumeli tomu, čo Biblia hovorí, ale nechceli ste to. Preto potrebujeme moc Božieho Ducha, aby zmenila naše srdcia. Je smutná pravda, že existujú profesori teológie, ktorí majú obrovské poznanie o tom, čo hovorí Biblia a veľké porozumenie teológie, ale neveria tomu. Odmietajú pravdu. Vidia to len ako intelektuálne cvičenie.

Nemôžeme si dovoliť zle porozumieť Božiemu slovu. Ale pamätajte, porozumenie neznamená len vedieť, čo Božie slovo hovorí, ale je to aj o viere, dôvere a o poslušnosti tomu, čo Božie slovo hovorí. Tí, ktorí počujú Spasiteľov hlas a nasledujú ho, tí sú jeho ľud. To sú tí, ktorí budú rásť ako kresťania. To vedie k štvrtému dôvodu, prečo je hermeneutika dôležitá.

Odpoveď číslo 4: *Je dôležitá preto, lebo potrebujeme správne aplikovať biblické posolstvo.* Boh hovoril. Jeho slová majú význam. Potrebujeme porozumieť tomu významu a následne potrebujeme porozumieť, ako ten význam aplikovať na nás. Boh nám vo svojom slove prináša svoju pravdu. No nie je to len o tom, že nám dáva poznanie, On vyhľadáva odpoveď našich srdc voči nemu. Chce, aby jeho ľud uveril evanjeliu spasenia

a potom podľa toho žil na tomto svete. Musíme sa opýtať: *Ako mám ja žiť ako kresťan, v tomto meste a v tejto dobe?* Táto kniha, ktorá bola napísaná pred viac ako dvetisíc rokmi, je dostatočným sprievodcom, aby nás vyučila všetkému, čo Boh chce, aby sme verili a vedeli, ako máme žiť. Je to relevantná kniha. Je to živé slovo. Musíme sa teda opýtať: Poznám význam textu, ale ako ho dnes aplikovať na mňa, na môj život? Pretože musíme mať na pamäti, že nežijeme v Ríme v prvom storočí, ani v Jeruzaleme, ani vo Filipách či Tesalonikách alebo na akomkoľvek inom mieste, o ktorom v Biblii čítame. Nie sme Židia alebo Gréci prvého storočia a nie sme Moabiti Starej zmluvy. Sme tým, kým sme v tejto dobe.

Ľudia, ktorí iba hovoria o tom, čo Biblia znamená, bez toho aby premýšľali, ako to aplikovať na túto generáciu, spôsobia, že Biblia sa bude zdať neaktuálna. Ľudia nebudú cítiť moc tejto knihy. Prinajlepšom sa im bude zdať zaujímavou starou knihou. Moc Biblie je ale uvoľnená vtedy, keď sa aplikuje do ľudských myslí a sŕdc. Jednou z výziev správnej aplikácie Biblie je vziať tie staré príbehy a ukázať, že ich lekcie o Bohu a človeku sú aktuálne aj pre dnešok.

Takže máme tu nejaké prekážky, ktoré treba odstrániť. Je tu historická bariéra. Ako môže byť kniha, ktorá je tak stará, aktuálna pre dnešok? Je tu kultúrna bariéra. Ja nie som Žid, nie som Grék, ktorý žije v prvom storočí, neriadim sa gréckou filozofiou, nezmyslám tak, ako zmýšľali Židia v tej dobe. Môj životný štýl sa veľmi odlišuje od židovského alebo gréckeho v tom čase. Ako sa má poslanstvo, hovorené vtedy tým ľuďom za daných okolností aplikovať dnes?

Je tu taktiež jazyková bariéra. Táto kniha bola napísaná v hebrejčine, aramejčine a gréčtine. Je teda samozrejme, že ju treba preložiť do angličtiny, slovenčiny alebo do ktoréhokoľvek jazyka. Ale je tu niečo viac ako len preložiť z jedného jazyka do druhého, pretože jazyk nesie so sebou niečo z toho, ako ľudia premýšľajú. Je tu aj filozofická bariéra. Životné pohľady Grékov a Židov, ako oni zmýšľali, prečo Pavol hovoril Aténčanom spôsobom, akým hovoril? *Ako to ja môžem použiť dnes?*

Hermeneutika je teda o správnom porozumení biblického posolstva. Uvedomuje si tieto druhy problémov. Niekedy si možno pomyslíš: Ja nerozumiem tomu, čo som práve prečítal. Vtedy môžeme hľadať pomoc od iných ľudí. Jeden z Božích darov boli a sú ľudia, ktorí boli schopní sa učiť a ísť hlbšie do textu Písma. Spoločne teda môžeme rásť v poznaní Boha a to je jedno z požehnaní kresťanského spoločenstva. Už ste niekedy navzájom spolu diskutovali o tom, čo ste si čítali v Biblii? Už ste niekedy kládli po kázni otázky? To sú spôsoby ako rásť a porozumieť. Všetci z nás sa potrebujeme učiť. Niektorí z nás sme mali príležitosti naučiť sa viac než iní. Tí, ktorí sa naučili viac než iní, môžu pomôcť ďalším naučiť sa viac. Dôležité je, že spoločne rastieme.

Takže dovoľte mi zhrnúť, čo bolo doteraz povedané. *Prečo je dôležité správne porozumieť Biblii?* Nieкто nazval tento predmet „hermeneutika sacra“ = „posvätná hermeneutika“. Pripomína nám, že to, na čo hľadáme, je niečo zvláštne. Nie je to hocikaká kniha. Čítame ju s bážňou. Nestaviame seba do autority nad Bibliou. Ale sedíme pod autoritou Biblie.

To znamená, že keď ideme čítať Bibliu alebo počúvať kázeň, mali by sme to robiť v modlitebnom nastavení a v postoji úcty. Toto je Božie slovo. Počúvame Božie slovo, keď je čítané a kázané. Ak máte opravdivo porozumieť Biblii, potrebujete mať vieru a živý vzťah s Bohom. Toto je rozdiel medzi skutočným kresťanom a teologickým profesorom len s množstvom vedomostí. Ježiš povedal: „*Moje ovce čujú môj hlas, a ja ich znám, a nasledujú ma*“. Skupina ľudí môže počúvať kázeň a v tej skupine môže byť neveriaci. Počuje slová a prijme poznanie, ale bez viery v Ježiša Krista to ostáva len slovom a poznaním. Ale pre kresťanov, ktorí to počujú, je to hlas Pána Ježiša, dobrého pastiera. Vy ho počúvate a nasledujete ho. A potrebujeme závisieť na Svätom Duchu. Svätý Duch bude osvetľovať naše mysle. Význam Písma opravdivo rozumieme skrze službu Svätého Ducha. Je to práve vďaka práci Svätého Ducha, že Božie slovo nejde len do našich hláv, ale i do našich sŕdc. Zbožná úcta, pokora, ochota poslúchať a tiež hlboká túžba poznať Božie slovo a ochota tráviť čas s Božím slovom, nielen nachvíľu sa doň pozrieť a potom zabudnúť. Viem, že zaneprázdnenosť života je taká, že to nie je vždy možné. A sú časy, keď niet času, alebo je len málo času. Ale urob, čo sa len dá, aby si si urobil čas tráviť ho s Bohom v Jeho slove. A vyžaduje to uvažovanie a prácu, aby sme porozumeli Božiemu slovu. Je dôležité, aby sme počúvali kázanie a vyučovanie a aby sme čítali knihy, ak sú dostupné.

Nepovedz: Duch ma naučí, ja nepotrebujem žiadnych iných učiteľov. Jeden zo spôsobov, ako nás Duch učí, je cez službu iných. Cez kazateľov, učiteľov,

knihy. Boh dal do cirkvi dary, pastorov a učiteľov. Ak by bola pravda, že jediný učiteľ, ktorého budeme kedy potrebovať, je Svätý Duch, Boh by nedal do cirkvi pastorov a učiteľov. Duch Svätý nás učí cez pastorov a učiteľov, cez knihy, ktoré môžeme čítať, alebo cez vzájomné rozhovory o Božom slove.

Posledná otázka: *Ako nám hermeneutika pomáha?*

Dúfam, že som už uviedol dost dôvodov. Premýšľajte len nad týmito vecami: Kázanie a vyučovanie Biblie. Je životne dôležité, aby bola Biblia vyučovaná správne. Učíte malé deti? Hovoríte so svojim susedom, ktorý nikdy predtým nepočul evanjelium? Diskutujete o Biblii s vašim priateľom kresťanom? Hovoríte o Biblii na verejnom stretnutí? Musíme ju vyučovať správne. Môžeme byť vďační za to, že Boh je milosrdný a dokonca i keď niekedy pochopíme veci zle, neznamená to, že sme nepoužiteľní a neužitoční, ale pochopiť Písmo správne musíme mať ako svoju túžbu.

Teológia je učiť sa to, čo Biblia učí. To vyžaduje správnu hermeneutiku. Ak máte byť efektívni v evanjelizácii ľudí, musíte správne učiť to, čo učí Biblia. Život premieňajúca moc Biblie je uvoľňovaná vtedy, keď je hovorené pravdivé posolstvo Biblie. Premýšľajte, koľko je bezmocných zborov, kde zabudli na správny význam Biblie. V takom zbore nie je žiadna Božia moc.

Alebo čistá etika. Je to predmet o tom, ako žiť v Božom svete. Má dočinenia s dôležitými vecami: ako sú manželstvo, rodinný život alebo ako sa máme chovať medzi svojimi priateľmi a susedmi, medzi blížnymi. Aký mám mať pohľad na prácu? Ako mám zmýšľať

o krajine, v ktorej žijem, o vláde? Ako mám zmýšľať o platení daní? Biblia má veľa čo povedať o mnohých otázkach skutočného života. Ale my potrebujeme porozumieť, čo naozaj hovorí, nie to, čo si my myslíme, že hovorí.

A čo tak rozlišovanie falošného kresťanstva? Sekty? Učia klamstvá, ale hovoria, že je to pravda. Svedkovia Jehovovi hovoria, že Ježiš nie je Boh a hovoria, že tak učí Biblia. Hermeneutika je dôležitá,

aby sme dokázali rozlíšiť takéto veci. Ako odpovedať takýmto ľuďom a ako sa uistiť, že my sami sa nestávame sektármi.

Pokúsil som sa vysvetliť, čo znamená hermeneutika ako predmet. Pokúsil som sa povedať, že je naozaj dôležitá. Celá je založená na tom, čo Ježiš povedal: „*Tvoje slovo je pravda*“ (Ján 17:17). O tom to celé je. Porozumieť Božej pravde, tomu život meniacemu mocnému slovu. Nič nie je pre nás dôležitejšie.

Martin Leech, Anglicko

Kto je taký ako náš Boh?

(Opäť po rokoch)

To, s čím sa chcem s vami podeliť, nie je o mne, ani o mojich deťoch, ale o mojom Bohu. Biblia hovorí, že deti sú dar od Boha a mám pocit, že tie moje sú ako dary s červenými mašličkami.

Prvé vlastné dieťa sme nikdy nemali mať. To bol záver lekára. *Ale Boh je ten, ktorý má vždy posledné slovo.* Skoro po desiatich rokoch manželstva sa nám narodil syn. Po tomto synovi som mala nechcený potrat a nemala som istotu, či ešte po takom zákroku otehotniem. Ale Boh, ktorý všetko riadi, nám dal aj po tejto skúsenosti druhého syna. Chceli sme mať aj tretie dieťa. Tak som sa modlila o dievča. Boh nám dal dievča. O nej vám chcem niečo napísať, ako sa Boh oslávil.

Už ako malé bábätko mala iné pohyby ako deti predtým. Ako polročná neregovala na svoje nohy, ako desaťmesačná skoro ani nevedela, že ich má a čo sa s nimi robí a čo s nimi robiť. Všetko od jej narodenia som konzultovala s lekármi. „Všetko je v poriadku, neporovnávajte

to s inými deťmi, nerobte paniku, čo chcete, aby vám už polročná chodila?...“ Keď sme prišli v tomto období na neurologické vyšetrenie, lekárka povedala: „Kde ste boli doposiaľ, stav je veľmi zlý, dieťa je zanedbané. Možno sa naučí chodiť, ale chôdza bude postihnutá. Ako to, že chodíte na rehabilitácie od narodenia dieťaťa a mňa ste obišli? Neurológ doporučuje cvičenia“. Primárka na rehabilitácii jednoducho toto vyšetrenie vynechala. Nepokladala to za dôležité.

Vedela som, že veci nie sú so Zuzkou v poriadku. Ale to, čo mi lekárka za tú krátku chvíľu povedala, ma úplne zlomilo. Väčšiu bolesť som počas svojho života asi ani nezažila. Boh dovolil, aby na nás zabudli?! Len ťažko som vyšla z ambulancie a potom prišiel plač, ktorý sa nedal ovládnuť. Mysľou

mi prebehol Zuzkin aj môj ďalší život. Prešla som však len kúsok cesty a Boh mi poslal svojho anjela, ženu, kresťanku a tá upriamila môj pohľad nie na veľký problém, ale na veľkého Boha.

Prišla som domov. Opäť nastala veľká bolesť duše. Nič som skoro nevnímala, ani to, že mám aj iné deti a povinnosti. Večer som čítala Bibliu a modlila som sa: „Bože, ak ma Ty nepozdvihneš, ak mi Ty nepomôžeš s touto bolesťou duše, zlomí ma to!“ Otvorila som s nádejou Bibliu a pokračovala v čítaní tam, kde som naposledy skončila. V ten večer som čítala veľmi dlho. Prišla som k miestu, o ktorom som si myslela, že už mi nič nové nemôže povedať: „*A zanechajúc zástup vzali ho so sebou tak, ako bol na lodi. A boli s ním aj iné lode. Vtedy povstala veľiká búrka od vetra a vlny sa tak valili do lode, že sa až naplňovala. A on bol v zálodí a spal na poduške. A zobudili ho a povedali mu: „Učiteľu, či nedbáš, že hynieme?“ A prebudiac sa pokarhal vietor a povedal moru: „Mlč, umlkní!“ A prestal vietor, a nastalo veľké ticho. A povedal im: „Čo ste takí bojazliví? Či ešte nemáte viery“ (Marek 4:36-41).*

V ten večer to bol pre mňa iný príbeh. Cítila som sa presne na tej lodi a hovorila som to, čo aj učeníci: „Nedbáš Pane, že hyniem?“ To, čo povedal Pán Ježiš učeníkom, bolo pre mňa osobne: „Čo si taká bojazlivá? Či ešte nemáš viery?“ To bol zlomový bod v tejto situácii. Hovorím si: „Ved' naozaj, čoho sa bojím. Ved' toľkokrát mi Boh pomohol, povzbudil, odpovedal... Čoho sa vlastne bojím? Ved' Bohu sa nič nevymklo z rúk.“

Z môjho srdca „spadol kameň“ a ja som pocítila radosť. Urobila som v ten večer rozhodnutie: „Budem tomuto môj-

mu veľkému Bohu veriť!“ Vždy, keď som sa za Zuzku modlila, tak som prosila Pána Boha, aby sa cez ňu oslávil. Celý ten čas som sa cítila ako v „balóniku“, chránená od bolesti, zranení... *To On, môj Boh urobil. Veriť Bohu je veľmi oslobodzujúce.*

Absolvovali sme niekoľko pobytov v rehabilitačnom centre, kde ma pripravovali aj na to, že chôdza nebude nikdy pekná. Boli to zvláštne týždne. Týždne veľkej Božej blízkosti a duchovnej sily. Rehabilitačné centrum, kde sme boli, je miesto veľkej bolesti. Chodia tam deti malé i veľké, tie, ktoré sa nikdy samé nenajedia, neuchopia hračku do svojich rúk, nepovedia nikdy: Mama! Tata! ani Lúbim ťa... Boh mi tu pripravil veľa príležitostí hovoriť o ňom. Ubolené matky chceli počúvať. Ved' už všetko možné vyskúšali. Homeopatiu, akupunktúru, veštkyne, indiánskych šamanov, uzdravovateľov, jogínov aj spanie s ružencom.

Milý ocko, milá mama, ďakuj každý deň Pánu Bohu, že máš zdravé dieťa a nes na modlitbách tých, ktorí zdravé dieťa nemajú.

Dnes má Zuzka tri roky a chodí úplne sama. Taký je môj Boh! Je to moja skúsenosť s Bohom a nemusí to v takejto situácii platiť rovnako pre každého. Boh je však zvrchovaný a robí to, čo On chce. Jeho plány sú však pre nás o pokoji, a nie o zle. V tejto situácii som sa o Bohu naučila toto:

Boh má vždy posledné slovo.

Boh je ten, ktorý otvára a zatvára život.

Boh má všetko pod kontrolou a nič sa mu nevymyká z rúk.

Boh riadi veci a môže všetko.

Boh dáva svojim deťom útechu a nádej.

Boh dopúšťa, ale neopúšťa v súžení.

*Boh je živý a hovorí aj v 21. storočí.
Boh uzdravuje, je lútostivý a dobrý.
Chvála mu za to!*

Opäť po rokoch

Čas plynie... aj mojim deťom – darom od Boha „s červenými mašličkami“ – roky pribudli. Zuzka má už päť, Michal sedem a Samuel desať. Zuzka skáče, behá... je chtivá učiť sa nové veci. Dobiaha svojich rovesníkov v reči, lebo až v troch rokoch začala hovoriť. Keď ju pozorujem, môžem sa tešiť a vidieť Božiu moc.

Deti rastú. Prichádzajú nové situácie, nové starosti a nové problémy. Opäť začal kolotoč chodenia po lekároch. Michal a Samuel dlhší čas trpeli bolesťami hlavy. Dnes už viem po skúsenostiach so Zuzkou, že lekár lieči a Boh uzdravuje. Keď chodím po lekároch, myslím na kráľa Azu. Biblia o ňom hovorí: „*No, ani vo svojej nemoci nehladal Hospodina, ale lekárov*“.

Pri našich chlapcoch sa zatiaľ nevie skutočná diagnóza. Lekár povedal, aké všetky vyšetrenia máme deťom dať urobiť. Zdalo sa mi to opäť veľký problém, veľa času stráveného po lekároch, plno neistoty. Bola som znova ubolená a zdrvená. Ale Boh opäť v tejto situácii zasiahol a konal. Zasiahol svojím, zvláštnym spôsobom.

Predchádzajúce svedectvo, príbeh so Zuzkou, som napísala a poslala do redakcie. Redakcia príslušného časopisu ho uverejnila a stalo sa aj to, že svedectvo prevzal a uverejnil aj iný kresťanský časopis.

Jedno popoludnie sa vrátil zo svojej služby domov manžel a položil mi na stôl niekoľko výtláčkov tohto iného

kresťanského časopisu s tým, že mi ich posielala moja priateľka a odišiel za svojimi ďalšími povinnosťami. Utrápená som listovala v časopise a zrazu som našla v ňom svoje vlastné svedectvo príbehu so Zuzkou a o Bohu, ktorý ma posilnil. Nadpis bol: „Kto je taký ako náš Boh?“

Bolo pre mňa veľmi zaujímavé v tomto rozporení čítať svoje vlastné svedectvo o Bohu, písané približne pred tromi rokmi. Čítala som niekoľkokrát koniec svedectva, čo som sa naučila o Bohu pri Zuzkinej chorobe. Boh ma nanovo potešil, povzbudil a upriamil môj pohľad na Neho. Vtedy som uvidela problém s chlapcami menší, ako sa mi doteraz zdal. Boh mi poslal tento časopis s mojím vlastným svedectvom do tejto mojej novej situácie v pravý čas.

Jedna priateľka mi v tomto istom období rozprávala svoju skúsenosť z turistiky: „Keď som bola na kopci, ten dom dolu bol malý. Keď som zišla z kopca dole, dom bol obrovský“. Môj pohľad na problém chlapcov sa mi zdal ako „obrovský dom“. Uvedomila som si, že ako Božia žena mám na výber. Môžem i v tejto veci veriť veľkému Bohu, ktorý vidí môj problém z inej perspektívy, „zhora“. Znova môžem vyznávať, že „veriť Bohu je veľmi oslobodzujúce“. Ponechala som teda problém Bohu a stala sa pozorovateľkou jeho zámerov.

Lekár odporučil magnetickú rezonanciu. Bežne, pokiaľ to nie je vážny prípad, je doba čakania na vyšetrenie 3-6 mesiacov. Zdalo sa mi to príliš dlho vzhľadom na to, že diagnóza nie je potvrdená a chlapci užívajú lieky. Keď som ich išla na vyšetrenie objednať, prišiel mi na myseľ verš z Príslovia: „*Srdce kráľovo v ruke Hospodinovej je*

ako potôčiky vôd, kamkoľvek chce, ta ho nakloní“. Začala som sa modliť: „Pane, aj srdce lekára, ak Ty chceš a je to pre chlapcov dobre, si môžeš nakloniť“.

Lekár vyšiel z ambulancie a povedal mi, že vyšetrenie prichádza do úvahy najskôr až o tri mesiace. Poprosila som ho, či by to predsa nešlo skôr, lebo ich liečia, ale presná diagnóza nie je určená. Jeho odpoveď bola: „Dobre, pani, prídte o tri týždne. Chlapci však budú musieť vydržať 20 minút bez pohnutia hlavy a preto odporúčame urobiť to pod narkózou“. Narkózu som odmietla. Verila som, že tento môj Boh má v moci deťom podržať hlavu bez pohnutia 20 minút.

Doma sme nacvičovali tri týždne 20 minút ležať na zemi bez pohnutia hlavy. Ani jedenkrát to nevydržali. Prišiel deň nášho termínu. Cirkev sa úpenlivo modlila. Michal vošiel do tunela, kde bol hluk, ako keď je v činnosti zbijačka. Rozlúčila som sa s ním: „Keď ti bude ťažko alebo dlho, volaj k Pánu Bohu“.

Michal po 20 minútach vyšiel vysmiaty: „Mama, dokázal som to! Modlil som sa v tuneli a Pán Ježiš mi pomohol“. Mal novú skúsenosť s Pánom Ježišom. Potom vošiel Samuel. Z hluku bol trochu vystrašený. Ja som si naplánovala, že sa počas doby vyšetrenia budem modliť. Boh mi však tento čas naplánoval trochu inak.

V čakárni už sedelo dievča, ktoré ako dieťa chodilo k nám domov na detský klub. Vtedy sme mali túžbu deti z nášho paneláku učiť o Bohu. Dnes má toto dievča 30 rokov. Je veľmi vážne chorá a čaká ju neľahká budúcnosť. Sedela v čakárni, počúvala o Bohu, o nádeji pre život. Keď som jej všetko dôležité

povedala, lekárka zavolala moje meno a dala mi výsledky. Medzi iným povedala: „Pani, nedávali sme tomu šancu, že to deti vydržia bez pohnutia. Michal vôbec nepohol hlavou a Samko dvakrát, ale bolo to také minimálne, že to nenarušilo vyšetrenie“.

Mohla som jej povedať, že Boží ľud sa modlil a bol to Boh, ktorý držal ich hlavy. Bežne sa na výsledky čaká 2 týždne, ale Boh pripravil aj to, že výsledky sme mohli mať v ten istý deň. Vyšetrenie nepotvrdilo Samuelovu predbežnú diagnózu, i keď stále nepoznáme príčinu jeho bolestí. Chvála Bohu za to! Samuel hľadá Boha a túži po zmenenom živote – aspoň tak to vyznáva. Ak ho tieto veci majú priviesť k Bohu, chcem to s Božou pomocou niest' a dôverovať Mu.

Michalovi nenašli nič z toho, čo si lekár myslel, ale našli mu tam nejakú cystu. Nevie, čo to znamená a aké to má dôsledky, ale môžem veriť Bohu, že keď mu hlavu držal v tuneli vo svojich rukách, drží i túto cystu. Som vďačná Bohu, že chlapcov, i mňa, posilnil a preniesol cez toto obdobie. Chcem veriť tomuto veľkému Bohu tak ako pri Zuzke. *„Niktorá moja kosť nie je ukrytá pred tebou, ktorý som učinény v skrytosti, utkaný som v hĺbinách zeme. Tvoje oči videli môj trup...“* (Žalm 139:15).

Keď som čakala na narodenie Michala, prosila som Boha o slovo do tej situácie, aby moja myseľ bola upriamená na Neho. On to učinil:

„Pozdvihujem svoje oči k horám, odkiaľ prichádza moja pomoc. Moja pomoc je od Hospodina, ktorý učinil nebesia i zem“ (Žalm 121:1-2).

Opät' Vaša Katarína

Milí čitatelia!

Obraciame sa na Vás s prosbou, aby ste si skontrolovali správnosť Vašej poštovej adresy uvedenej na adresnom štítku. V prípade, že Vaše meno alebo adresa, nie je uvedené úplne správne, prosíme, zašlite redakcii emailom, poštou alebo telefonicky Vašu presnú a správnu poštovú adresu. Pritom (podľa možnosti) uveďte aj štvormiestne číslo, ktoré sa na adresnom štítku nachádza pred Vaším menom. Prosíme Vás tiež, aby ste nám vždy oznámili zmenu poštovej adresy v prípade, ak došlo k akejkoľvek zmene. S touto prosbou sa na Vás obraciame s cieľom zabezpečenia bezproblémového doručovania výtlačkov časopisu *Solas*.

Redakcia časopisu ďakuje ochotným modlitebníkom a darcom za požehnanie, ktorým sa na tejto milosti svojimi modlitbami a finančnými darmi podieľajú. Ďakujeme za Vašu podporu tejto vydavateľskej služby a činnosti.

V prípade záujmu použite bankové spojenie 2486916455/0200 alebo použite priloženú poštovú peňažnú poukážku.

Ďakujeme.

Solas č. 6, jar 2010

Časopis *Solas* vydáva občianske združenie Solas, Smreková 11, 010 07 Žilina 7.

Je evidovaný ministerstvom kultúry SR pod číslom EV 22/08.

Vychádza štyrikrát do roka. Je nepredajný.

Tlač: alfaPRINT s.r.o., alfaprint@alfaprint.sk

Žiadosti o zaradenie do zoznamu odberateľov pošlite na poštovú alebo e-mailovú adresu redakcie.

Dobrovoľné finančné príspevky a dary môžete posilať na VÚB Žilina, číslo účtu: 2486916455/0200

Fotografie: Redakcia *Solas* (1., 3. a 4. str. obálky a vo vnútri čísla), Peter Garaj (2. str. obálky).

Zodpovedný redaktor: Drahoslav Vajda

Adresa redakcie: Redakcia *Solas*, Smreková 11, 010 07 Žilina 7

Tel.: 0948 444 155;

e-mail: redakcia.solas@solas.sk

www.solas.sk, casopis.solas.sk

ISSN 1337-883X

SOLA SCRIPTURA
SOLUS CHRISTUS
SOLA GRATIA
SOLA FIDE
SOLI DEO GLORIA

Solus

Hoden si, Pane a náš Bože, vziať slávu a česť a moc, lebo ty si stvoril všetky veci, a pre tvoju vôľu sú a boli stvorené.

Zjavenie 4:11

Jedine Bohu patří sláva

Časopis Solas je, alebo sa môže stať, aj Vaším časopisom.
Čítajte a rozširujte ho. Prispievajte svojimi článkami, svojím svedectvom.
Podporujte ho modlitebne, podporujte ho finančne.

www.solas.sk